

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГУМАНІТАРНО-ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ З УГОРСЬКОЮ
МОВОЮ НАВЧАННЯ
КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Пояснювальна записка
до бакалаврської роботи
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр»
на тему:

Традиції, пов'язані з вибором імен у змішаних сім'ях у м.Ужгород

Виконала:
Студентка ІV курсу,
напряму підготовки 6.020303-Філологія
(Угорська мова і література)
Ковальчук Ю.О.
(Прізвище та ініціали)

Керівник:
Доц. Зикань Х. І.
(Прізвище та ініціали)

Рецензент:
Доц. .
(Прізвище та ініціали)

Ужгород-2016

**ÁLLAMI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY
„UNGVÁRI NEMZETI EGYETEM”
MAGYAR TANNYELVŰ HUMÁN- ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR
MAGYAR FILOLÓGIAI TANSZÉK**

**Tájékoztató
a baccalaureusi dolgozathoz
baccalaureus
(oktatási-képzési szint)**

Téma:
Névadási szokások a vegyes házasságokból születettek körében Ungváron

«Filológia» szakirány, magyar nyelv és irodalom szak 6.020303
IV. évfolyamos hallgató

Kovalchuk Julianna

Témavezető:
Zékány Krisztina docens

Recenzens:
docens

Ungvár-2016

BEVEZETÉS.....	4
1. A KÉRDÉSSSEL KAPCSOLATOS SZAKIRODALOM ÁTTEKINTÉSE.....	11
1.1. A gyűjtött anyag rendszerezéséről.....	21
2. ADATTÁR	22
2.1. Férfinevek táblázata.....	22
2.2. Női nevek táblázata.....	25
3. A KERESZTNEVEK VIZSGÁLATA.....	29
3.1. A gyűjtött névanyag eredet szerinti csoportosítása.....	29
3.2. A kettős vagy többes keresztnévadás divatja.....	31
3.3. A keresztnemek megterheltsége.....	38
3.4. A tíz leggyakrabban előforduló férfi keresztnév.....	44
3.5. A tíz leggyakrabban előforduló női keresztnév.....	46
4. A NÉVDIVAT, VALAMINT A NÉVVÁLASZTÁS EGYÉB JELLEMZŐI A VEGYES HÁZASSÁGBAN ÉLŐK KÖRÉBEN. A DOMINANCIA KÉRDÉSE.....	48
BEFEJEZÉS.....	55
KÖVETKEZTETÉSEK LEVONÁSA.....	55
A FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE.....	57
REZÜMÉ.....	61

BEVEZETÉS

A személynevek, és ezen belül a keresztnévek vizsgálata több évszázados múltra tekint vissza. Személynévkutatással az UNE Magyar Filológiai Tanszékén kezdtem el foglalkozni. Előző szakdolgozatomban beceneveket vizsgáltam. Ez a téma mindig időszerű, hiszen a keresztnévek tanulmányozása betekintést enged az ungvári lakosság névadási szokásaiba, azok változási folyamataiba egy olyan többnyelvű környezetben, ahol a vegyesházasságok aránya minden korban/rendszerben magas volt. Hiszen Kárpátalja a történelem során több országhoz is tartozott, ennek tükrében a névvilága is nagyon változatos.

Diplomamunkám témája : Névadási szokások a vegyes házasságokból születettek körében Ungváron.

Vizsgálati szempont: szociolingvisztikai vizsgálat, hiszen a névdivat okai között szerepelnek generációs különbségek, a hagyományos neveket sokszor a vallási, vagy bizonyos társadalmi körhöz való tartozás tartja „életben”. Ugyancsak szociális háttere van a névöröklődésnek is. A gyűjtött névanyagot **történeti szempontól** is vizsgálom. Ezzel próbálok válaszokat keresni egy-egy név gyakoriságának mértéke.

A tudományos munka célja : Szeretném megvizsgálni, bemutatni és rendszerezni az ungvári görökkatolikus megkereszteltek körében gyűjtött személyneveket a 2000-től 2015-ig terjedő periódusban.

Ennek kapcsán munkámban érinteni fogom:

- a névdivat kérdéseit
- a névválasztás és a rendszerváltozások összefüggéseinek kérdéseit,
- a média hatását a névválasztásra,
- a felekezeti hovatartozás hatását ,

- a többemű nevek előfordulásának gyakoriságát,
- többnyelvűség szerepét a névválasztásban,
- egyéb tradíciók névválasztásra gyakorolt hatásának kérdéseit,
- a nevek átírásainak problematikáját (és a jellemző hibákat).

A tudományos munka tárgya : Személynévtan (azon belül a keresztnévek vizsgálata). A személynevek, és ezen belül a keresztnévek vizsgálatával kapcsolatban gazdag szakirodalom áll az érdeklődők rendelkezésére. Őseink életében különböző hagyományok, babonák, szokások voltak, amelyek meghatározták az utódok nevének kiválasztását. Gyakori szokás az , hogy olyan nevet adtak az újszülöttnak, mint amilyen névnap volt születése napján, vagy az ahhoz legközelebbi ünnepnapon. Napjainkban szokás, leginkább a férfiaknál, a név apáról fiúra való öröklődése, a nőknél pedig gyakori volt a szentek nevének viselése. Mivel a névadási szokások generációról generációra változnak, ezen változások megfigyelése érdekes számomra.

A kutatópont története

A népvándorlás időszakában a város területén kelta, gall, római, kun, longobárd, szláv, avar és bolgár törzsek fordultak meg. A források szerint a Vereckei hágón átkelt magyar seregek 894-ben foglalták el Ungvárt Laborc fejedelemtől. „Anonymus krónikája szerint Ungváron adta át Álmos fiának, Árpádnak fővezérséget. Innen eredhet Árpád „hungvári vitéz” elnevezése” [37].

Ungvár a 9–10. században leginkább a város területén álló várat jelentette. A vár megépítését illetően többféle elmélet létezik. Egyesek szerint a vár szláv erődítmény volt *Ungográd* néven, míg mások szerint pedig a betelepülő magyarok alapították a várat, amely a honfoglalást követő, de leginkább az Árpád-házi időkben magyar végvárként szolgált. Az I.(Szent) István által alapított várispánságok egyike volt *Ungvár*, amelyhez 18 község tartozott. Az 1241. évi tatárjárás súlyos károkat okozott a várban. Ezt követően alakult ki a vármegyerendszer. Nagykapos központtal jött létre Ung vármegye, amelyben *Ungvár* csak járásközponti szerepet tölt be.

1313-ban emelték nemesi vármegyei szintre, és a XIV. századtól Aba Amadé és fiai örökbirtoka lett. III. András halála egyben az Árpád-házi uralkodók sorának végét is jelentette a magyar trónon. Eleinte egyik trónkövetelőt sem támogatta, majd 1304-től a későbbi uralkodó, Károly Róbert híve lett. Beleavatkozott a lengyelországi trónért folyó harcokba is, és 1311-ben összeütközésbe került a kassai szászokkal. Az ellenük folyó harcban vesztette el életét. Halála után fiai szembefordultak Károly Róberttel és Csák Mátéval szövetkeztek a király ellenében, de az 1312-es rozgonyi csatában életüket veszítették. Károly Róbert 1317-ben foglalta vissza véglegesen a vármegyét. Ezután kicsit több mint 200 évig a mindenkori magyar királyok uralma alá tartozott a terület, egészen 1526-ig, amikor

is a törökökkel vívott mohácsi csatában meghalt II. Lajos magyar király [24, 20-21. o.].

A reformáció idején Ungvár komoly protestáns központtá alakult. 1598-ban megalakult a református iskola is. 1610-ben azonban Pázmány Péter visszatérítette Drugeth Györgyöt a katolikus hitre, majd 1646-ban Jakusits Anna (Drugeth János özvegye) áttelepítette a homonnai jezsuita rendi kolostort a városba, „hogy misszionárius tevékenységükkel és iskolájukkal megdöntsék a protestantizmus ungvári fellegvárát [30:45]. Ebben az időszakban komoly vallási harcok indultak a német protestáns telepések, illetve a jezsuiták között.

1646. április 24-én az ungvári vár kápolnájában jött létre az *Unió*, amelynek értelmében a magyarországi ortodox egyház áttért arómai pápa fennhatósága alá. Így új vallás született a városban, a görög katolikus felekezet [36].

Így a katolikus vallás honosodott meg a városban. 1769-ben Ung vármegye székhelye Nagykaposról Ungvárra került át. 1775 körül került át Munkácsról a görög püspökség központja. A szabadságharc bukása után a város fokozatos fejlődésnek indult: megkezdődött az utcák kövezése, csatornázása. 1872-ben épült meg a Magyar Északkeleti Vaspálya Társaság tulajdonát képező Csap – Ungvár vasútvonal, amely az államosítás során hamar a Magyar Államvasutnak kezébe került. Ezt követően a város kulturális és gazdasági élete fellendült. Iskolák, közintézmények épültek, intézetek, takarékszövetkezetek létesültek. Szova Péter monográfiájából tudjuk, hogy az 1891-es népszámlálás adatai szerint Ungváron 34 utcában 1.308 ház állt, melyek közül 83 kétemeletes, 2 pedig háromemeletes volt. Lakossága 11.808 fő, melyek közül 3.997 katolikus, 3.059 unitárius, 18 pravoszláv, 836 református, 151 luteránus, 3.735 zsidó, 9 anglikán és 1 semleges vallású személy. 1900-ban a város lakossága elérte a 4.723főt [33, 344. o.].

1919 és 1938 között a város Csehszlovákiához tartozott. Ekkor épült ki a város „kormányzósági negyede”, a Galagó, az egykori vásártéren. Az 1938-as bécsi döntést követően ismét Magyarországhoz tartozott a Kárpátaljai Kormánybiztosság Ungi közigazgatási kirendeltsége székhelye lett, bár sem annak, sem a helyreállított vármegyének nem volt része, mivel törvényhatósági jogú várossá alakult.

A Vörös Hadsereg 1944. december 27-én foglalta el a várost. 1945-ben egész Kárpátalja, a Szovjetunióhoz került. „1946. január 22-én az SZSZKSZ legfelsőbb Tanácsának Elnöksége rendeletben szabályozta Kárpátontúli Ukrajna közigazgatását, amely szerint az átmenetet képező „miniállamot” az Ukrán SZSZK Kárpátontúli területévé szervezték át a következő felosztásban: 13 járás, két területi jogú, 8 járási jogú város, 28 mezőváros, és 257 községi tanács.” Kárpátaljának ekkor 38 városa, 561 községe, vagyis összesen 599 települése volt. A megye székhelye Ungvár lett [7, 62. o.].

„Ukrajna 1991. augusztus 24-én kiáltotta ki függetlenségét, amelyet egy december 1-jén megtartott választáson az ukránok többsége támogatott” [35].

Függetlenedésével Ungvárnak fokozatos leépítésekkel kellett szembenéznie, megszűntek a nehézipari üzemek, a szolgáltatás nagy mértékben romlott, ám a rendeződő magyar-ukrán, illetve szlovák-ukrán kapcsolatokkal Ungvár új fejlődési időszakba lépett.

A város kulturális életében a második világháborúig jelentős szerepet játszott a zsidó értelmiség, míg az utóbbi esztendőkhöz Ungvár a magát kárpátaljai őslakosnak tekintő, eredetileg főként a hegyvidék falvakban élő ruszinságnak is a kulturális központja lett.

Ungvári (egykori jezsuita templom) görögkatolikus székesegyház története

Homonnai Druget György az 1600 körül katolizált felső-magyarországi főúr, 1615-ben alapított jezsuita kollégiumot Homonnán (Humenné). Az állandóan változó politikai helyzetben nem sokáig tudott zavartalanul működni a rendház, szerzeteseinek 1619-ben már menekülniük kellett. Néhány évvel később az alapító fia, Drugeth János visszahívta az elűzött jezsuitákat, akik húsz év múlva Ungvárra települtek át. Drugeth János 1640. július 31-én bocsátotta ki a kollégium alapító-levelét, amellyel a homonnai intézményt hivatalosan is átköltöztette a központibb fekvésű, szintén a család birtokán lévő városba, Ungvárra.

Ungvárt 1644-ben II. Rákóczi György (1621–1660) hadai megostromolták, a következő évben meghalt az alapító is, a jezsuita páterek hamarosan mégis át tudtak költözni új helyükre. A több mint egy évtizede fölbecsült házak közül végül négyért fi vezett 1650-ben Jászberényi Tamás, jezsuita rektor[25, 152. o.].

A rendház a Thököly-felkelés alatt súlyos károkat szenvedett, mivel a kurucok 1684-ben elfoglalták a várost, Homonnai Drugeth Zsigmondot Kassán kivégezték, a kollégiumot pedig az időközben lutheránussá lett egykori növendéke, Galambos Ferenc felgyújtatta. A város egy év múlva már behódolt I. Lipótnak (1655–1705), 1690 körül a jezsuiták is visszatértek, de a kollégium csak 1694-ben nyílt meg újra. 1708-ban a jezsuitáknak ismét el kellett hagyniuk Ungvárt – a szécsényi országgyűlésnek a Jézus Társaságot sújtó határozata értelmében –, ekkor az épületben a katonaság ismét nagy károkat tett. A szatmári béke (1711) után tértek csak vissza, a kollégiumukat viszont 1718-ban nyitották meg újra.

Mária Terézia csak 1771-ben tudta katolikus értelemben is önálló egyházmegyeként megalapítani.[10, 597-621. o.].

A munkácsi görögkatolikus püspökök számára a XVIII. század folyamán egyre sürgetőbbé vált új székház építése, mivel eredeti székhelyükről, a Munkács mellett fekvő Csernek-hegyi kolostorból a század közepére ki kellett költözniük. Először

Munkács városában fogtak új rezidencia építéséhez, de a munka félbemaradt. Ekkoriban merült föl, hogy a püspöki székhelyet telepítsék át Ungvárra, a hadi funkcióját vesztett várba, amelyben kellő átalakítás után a szükséges intézményeket is el lehetne helyezni. A kamarák és az udvar között folyó több évi tárgyalás után, Franz Anton Hillebrandt udvari főépítész javaslatára úgy döntöttek, hogy az egykori jezsuita rendházat alakítják át püspöki palotává, a templomot székesegyházzá, a várat pedig a szeminárium foglalhatja el. A jezsuita javakat 1775-ben, a várat csak a következő évben adták át Bacsinszky András munkácsi püspöknek.

A napóleoni háborúk idején, 1805-ben, ugyanis ide menekítették a budai várból a koronázási ékszereket: a Szent Koronát, az Országalmát, a Jogart, a koronázási kardot és palástot. 1805. december 9-ről 10-re virradó éjjelen az ungvári püspöki palota egyik termében őrizték.

A székesegyház története a XX. században is változatosan alakult. Kárpátalja szovjet megszállása után a görögkatolikus egyházat Sztálin parancsára likvidálták, a templomokat elvették, a papokat üldözték, Romzsa Tódor püspököt 1947. november 1-jén a kórházban megmérgezték. A székesegyházat az orosz ortodox egyháznak adták át 1949-ben, csak 1991-ben vehette birtokba újra a görögkatolikus közösség [31, 20. o.].

A 2001-ben boldoggá avatott Romzsa Tódor püspök ereklyéit a Szent Keresztoltárban helyezték nyilvános tiszteletre.

A gyűjtőmunkám forrásául szolgáló anyakönyv barna keménypapír kötésű, hossza 52 cm, szélessége 25 cm. Oldalszámokat nem tartalmaz. Az anyakönyvet ukrán nyelven, folyóírással vezették. A kötéstáblán a következő olvasható: *Книга хрещень*, azaz Kereszteltek anyakönyvi indexe. A székesegyházhoz tartozó parókián őrzik.

1. A KÉRDÉSSSEL KAPCSOLATOS SZAKIRODALOM ÁTTEKINTÉSE

Az emberiség kialakulása óta minden személynek adnak nevet, élete során ezzel azonosul, a név által szólítják meg, emlegetik. A legtöbb természetközeli népszerű szerint az ember három elemből áll: test, név és lélek. A név része az embernek, s ismerete hatalom, amivel áldani ésátkozni is lehet. Mesékben a nevének említésével idézik meg a segítségnyújtó szellemet, űzik el a gonoszt. „Az elnevezés vagy névadás a legelső találkozása a nyelvi és lélektani tényezőknek” [14, 102. o.]

A névtudomány kérdéseivel foglalkozó szakirodalmak száma jelentős. Az anyaggyűjtés feldolgozásában diplomamunkámhoz támpontot az alábbiakban részletezett kutatók munkái biztosítottak.

A mai és régebbi személynevek gyűjtéséről, kutatásáról, statisztikai adatokról olvashattam a *Magyar Személynévi Adattárakban*, valamint a *Magyar Névtani Dolgozatokban*. A kezdetben Hajdú Mihály és Mező András által szerkesztett *Névtani Értesítő* megjelenése új információkat tartalmaz mind a névtannal foglalkozó kutatók, mind pedig a tudomány iránt érdeklődők számára.

A Magyar Értelmező Kéziszótár a tulajdon – és személyneveknek a következő meghatározását adja: Tulajdonnév – fn. Személynek, állatnak vagy dolognak azonosító és megkülönböztető szerepű neve. A tulajdonnév a főneveknek egy sajátos csoportját alkotja, elsőrendű funkciójuk az egyénítés, identifikálás.

Személynév – fn. Személyt jelölő tulajdonnév. Utónév. Keresztnév [21, 155. o.]

A névtan nyelvészeti diszciplína, mely külön tudományágakra ágazik, majd maga is ágakra oszlik. Minden tudományág – így a névtan is – próbálja meghatározni a fő kutatási tárgyát, a tulajdonnevet. A névtan önálló tudományággá válása előtt is voltak jelentős kísérletek a tulajdonnév meghatározására. Mindig is fontos kérdés

volt az, hogy mi a tulajdonnév. A kérdés megválaszolására vállalkozók többsége a köznevek és tulajdonnevek szétválasztásából, a köztük lévő különbségből indult ki.

J. Soltész cáfolja azt, hogy a tulajdonnévnek nincs információtartalma. Véleménye szerint a tulajdonnevek mindig hordoznak információt, legalábbis a név viselőjéről mindenképpen. Például a nemzetiségéről, neméről (Kovács István), családi állapotáról (özv. Szabó Árpádné), iskolai végzettségéről (dr. Nagy István), életkoráról (ifj. Kovács János). Az információtartalom nem egyenlő a jelentéssel, hanem csak része annak.

Balázs János A tulajdonnév a nyelvi jelek rendszerében című tanulmányában hangsúlyozza, hogy a tulajdonnevek elsődleges egyedjelölő funkciójuk mellett másodlagosan csoportjelölők is. A munkájában kiemeli a tulajdonnevek jelentésében az általánosító jelentéselemet. A tulajdonnév az, ami nembe, osztálykategóriába sorolható. A köznévi pedig aláfoglaló. Tehát a köznévi alá sorolható a tulajdonnév, így aki tulajdonnevet mond, az köznevet is mond. Példája szerint, aki Napóleont mond, embert is mond [5, 44. o.].

A magyar nyelvészek közül elsőként Martinkó András szakított azzal a nézettel, hogy a tulajdonnevek jelentés nélküliek. Martinkó A tulajdonnév jelentése című tanulmányában hárompólusú jelmodellt alkalmaz a tulajdonnevekre. Szerinte a tulajdonnévi és a köznévi jelentés különbözőségének okát a tulajdonnevek jelentésszerkezetében és a jelentéselemek viszonyában kell keresni. A tulajdonnév a tér és az idő egy adott pontján lévő dologra vonatkozó ismereteink összessége. A tulajdonnév is nyelvi jel, ezért van jelentése. A tulajdonnévnek nem általánosító szerepe van. A köznévi általánosít, a tulajdonnév egyedi dolgot jelöl. Mind a köznévi és a tulajdonnévi formából (F), dologból (D) és tartalomtól (J) áll. A név és jelentés egysége vonatkozik a dolgokra a köznévi esetében, azonban a tulajdonnévnél a jel és a jelentés néhány vonásában egybeesik a dolog tudati képével. A tulajdonnevet csak lexikonszerűen lehet leírni. Ezért az az általános gondolkodás, hogy köznévi jelent valamit, a tulajdonnévi csak a neve valaminek. De tulajdonképpen a tulajdonnévben a jelentés és a dolog közvetlenül kapcsolódik és a forma pedig ehhez az egységhez

kapcsolódik. A tulajdonnév jelentésének szempontjából a dolog tényező a legfontosabb. A tulajdonnévi dolognak nincs rokonértelmű párja és nem válhat osztályfogalommá [29, 12. o.].

A személyneveket az idők során több módon osztották fel. A személyneveket a tulajdonnevekhez hasonlóan szintén alcsoportokra oszthatjuk. A legismertebb személynévfelosztás Hajdú Mihály, J. Soltész Katalin és Kálmán Béla nevéhez köthető.

Hajdú Mihály a magyar onomasztika egyik legjelentősebb egyénisége. Az *Általános és magyar névtan* [13, 955. o.] című munkája nélkülözhetetlen alapműve a magyar névtani szakirodalomnak. A majdnem 1000 oldalas könyv első része általános névtani kérdésekkel foglalkozik. A kötet második nagy szerkezeti egysége a „*Magyar Személynevek*”, a könyvnek csaknem a kétharmadát teszi ki. Ezen fejezet *Újmagyar kor (1772-)* címet viselő részében találtam a munkámhoz szükséges információkat az anyaggyűjtés és földolgozás módszereiről, a névanyag általános vizsgálatáról, a nevek elterjedéséről és kihalásáról, a névanyag összetételéről, nevek szerinti vizsgálatáról, több keresztnév használatáról, valamint statisztikai adatokról [13, 412–601. o.].

Hajdú a következő módon definiálja a személyneveket: személyneveknek tekintjük a valaha élt emberek megjelölésére, azonosítására használt szavakat vagy szavak csoportját [14, 17. o.].

Hajdú Mihály a személyneveket a következő alkategóriákra osztja fel:

- keresztnévek,
- becenevek,
- családnevek,
- ragadványnevek.

A magyar történelemben a honfoglalás után is jó ideig személyneveink egyeleműek voltak. A magyar egyelemű nevek a kereszténység felvételéig mind pogány nevek

voltak. A kereszténység felvétele után még egy darabig az egyház is elfogadta ezeket a neveket. Vagyis két nagy csoportról beszélhetünk: a pogány eredetű nevekről és az egyházi jellegű keresztnevekről. A kereszténység megjelenése után azok, akik új nevet kaptak a keresztségben, általában elhagyták régi, pogány nevüket.

Hajdú a keresztnevek vizsgálatakor a motiváció szempontjából a következő típusokat különíti el: a születés körülményeire utaló nevek (*Szombat*), kívánság- vagy predestinációs nevek (*Zsombor*), leíró nevek (*Farkas*), foglalkozásnevek (*Szekeres*), társadalmi helyzetre, tisztségre utaló nevek, népek vagy etnikumok nevei (*Tatár*), óvónevek (*Nevetlen*) [13, 348–353. o.].

A szerző a nevek eredet szerinti csoportosításánál megkülönböztet török, megfejthetetlen és bizonytalan megfejtésű neveket, valamint jövevényneveket, melyen belül külön csoportba veszi az egyházi és világi neveket [13, 356–364. o.].

A Magyar Nagylexikon így ír magáról a névviselésről: „az emberek önazonosságának kifejezésére, a jogi személyeknél a többi jogi személytől való megkülönböztetésre szolgáló névhasználat. Az embernek születésével keletkező joga és kötelessége, hogy családi- és utó- v. keresztnevet viseljen” [23, 751. o.].

Az ősi pogány neveknek három típusát különbözteti meg Hajdú Mihály :

- a régi magyar közszói jelentéssel bíró keresztnevek (*pl. Levedi*).

Ennek a csoportnak alkategóriáit képviselik a testi tulajdonságot jelentő, a bőr- vagy hajszínre utaló nevek, feltűnő, jellemző testrészek, testi fogyatékoságot jelentő nevek, belső jellemvonásokat tükröző, foglalkozásra utaló nevek illetve az óvónevek csoportja.

- török eredetű nevek (*Kürt, Ajtony*)
- megfejthetetlen nevek.

Különösen szemléletesnek találtam azt, hogy a szerző nem csupán számadatokkal tüntette fel könyvében a neveket, hanem különböző grafikonokkal tette-átláthatóbbá a nevek évenkénti, ill. vidékenkénti gyakoriságát [13, 580–581. o.].

A keresztény nevek döntő fölénye a névadásban a XIII. század végére alakult ki. 1279-ben a budai zsinat kimondta, hogy nevet csak pap adhat. A XI-XIV. században a leggyakoribb nevek a következők voltak: *András, Béla, Benedek, Bot, Bulcsú, Cseke, Csoma, Egyed, Éliás, Farkas, Gergely, György, Gyula, Hipolit, István, Izsák, Jákob János, Karácsony, Kozma, László, Lukács, Mag, Márkus, Márton, Máté, Mátyás, Mihály, Miklós, Orbán, Pál, Péntek, Salamon, Sámson, Saul, Sebestyén, Simon, Szegény, Szombat, Tamás, Tompa, Vásárd, Vendég, Vid, Unoka.*

A kor női neveivel Berrár Jolán foglalkozott. Leggyakrabban előforduló női nevek : *Erzsébet, Margit, Katalin, Anna, Ilona, Klára, Ágnes, Kunigunda, Sebe, Mária, Skolasztika, Jolán, Ágota, Csala, Magdolna, Liliom, Viola, Borbála, Izolda, Rózsa, Gyöngy, Petronella, Dorottya, Mag, Nyest, Cecília, Gertrúd, Lúcia, Adél, Dominika, Húg, Rozina, Benedikta, Szombat, Anasztázia, Szép, Judit.*

A XVI. századtól az új vallási irányzat, a reformáció hatott a névadásra. Ekkor az ószövetségi nevek váltak gyakoribbá. A XIX. század elején nagy változás következett be a magyar névhasználatban. Ekkor kezdtek elterjedni a magyar történelmi nevek (*Géza, Árpád, Piroska*) és az írói névalkotások (*Csongor, Etelka*). Gyakoriak voltak a korszakban a németből átvett nevek is (*Herman, Ottó, Lipót, Rudolf, Franciska, Eleonóra*). A XX. században a névgazdagodás tovább folyt, régi nevek felelevenítésével valamint idegen nevek bekerülésével. [15, 14-40. o.]

Dolgozatom megírásához segítséget jelentett a 2009-ben kiadott *Keresztnevek enciklopédiája* Fercsik Erzsébet és Raátz Judit szerkesztésében. Az enciklopédiában azzal a 100 női és férfinévvel találkozunk, amelyet 2007. január 1-jén Magyarországon a legtöbben viseltek. Véleményem szerint a névtani szakirodalom legátfogóbb képet adó műve a keresztnevekről.

Fercsik Erzsébet – Raátz Judit *A keresztnevek enciklopédiája* című munkája a magyar keresztnévkincset eredet szerinti összetételében vizsgálja :

- belső keletkezésű nevek: névalkotás, névteremtés,
- más nyelvekből átvett nevek: jövevénynevek, idegen nevek,
- eredeti nevek [10, 12. o.].

Kálmán Bélának *A nevek világa* című kötete több kérdésemre is választ adott. A munka a személy- és helynévtan fontosabb témaköreit tekinti át [22, 258. o.].

A könyv második fejezetében olvashattam a személynevekről, ahol kiderült, hogy Kálmán Béla a magyar személyneveken belül két nagy típust különít el: egyelemű és többelemű neveket. Az egyelemű nevek közé sorolja az eredeti neveket (*Virág*), a jövevényneveket (*Sándor, Kálmán*), a becézett neveket (*Erzsi*). A többelemű nevekről szóló részben olvashattam a kételemű nevek kialakulásáról és megszilárdulásáról, a nevek sorrendjéről, a nők elnevezéséről, a vezetéknév típusairól, a névváltoztatásról, a ragadványnevekről, az álnevekről, valamint az irodalmi névadásról [22, 36–112. o.].

Kálmán Béla a nevek eredet szerinti csoportosításánál megkülönböztet: héber (*János, József; Mária, Eszter*), görög (*András, István; Ilona, Borbála*), római (*Antal, Ignác; Rozália, Margit*), germán (*Károly, Adalbert; Ildikó*), kelta (*Eleonóra*), szláv (*László*) eredetű neveket [22, 16–36. o.].

Munkámhoz a jövevénynevekről és a névdivatról szóló részt használtam fel leginkább, amikor is a szerző táblázatokban tüntette fel különböző századok legdivatosabb neveit [22, 43–58. o.]. Névanyagomat összevettem a könyvben feltüntetett leggyakoribb nevekkal.

Kálmán Béla rendszerezése:

1. Eredeti nevek
2. Jövevénynevek, névdivat
3. Becézett nevek [22, 40-65. o.].

Az eredeti nevek csoportjába azok a nevek tartoznak, amelyeket mind nők, mind férfiak megkaphatják. A név jelentése lehet ősi magyar, vagy akár idegen eredetű szó. Az eredeti nevekből nagyon keveset találunk meg a mai magyar keresztnévek között. Legtöbbjük a 18–19. századi, vagy még későbbi felújítás eredménye. Ide tartoznak azok a közszók is, amelyek valamely idegen nyelvből, általában török közszóból keletkeztek. Ezek később váltak tulajdonnévvé a magyarban [22, 12–14. o.].

Az eredeti nevek csoportosításában Kálmán Béla, Pais Dezső és Berrár Jolán beosztását követi, valamint kiegészíti, és mai magyar helyesírással közli. Kálmán Béla megállapítja, hogy az alapszóhoz valamilyen kicsinyítő képző járult, amely szinte névalkotó képzőként funkcionált. Ezek a következők: *Árpád, Csaba, Elemér, Csilla, Emese, Enikő, Jolán, Tímea, Tünde, Viola*.

A keresztnévek másik csoportját az idegen eredetű nevek csoportja alkotja. Idegen eredetű névnek tartjuk azokat a neveket, amelyeket az átadó nyelvből tulajdonnévként veszünk át. Ezt a nyelvi elemet személynévként használjuk. A közszoji jelentést nem ismerjük, csak a személyeket jelölő funkciójáról tudunk. A XV. században az eredeti magyar, török és egyéb neveket szinte teljesen kiszorították a keresztény jövevénynevek.

Ladó János szerkesztésében 1971-ben jelent meg a *Magyar utónévkönyv*, melyben 1827 név (895 női és 932 férfinév) szerepelt külön nemek szerint rendszerezve. Az 1982-ben életbe lépő törvényerejű rendelet kimondta, hogy hivatalosan csak azok a nevek anyakönyvezhetők, melyek szerepelnek a Magyar utónévkönyvben. Ladó bevezetőjéből kiderül legfontosabb célja: „hogy az anyakönyvi hatóságok részére az utónevek anyakönyvi bejegyzésére vonatkozó jogszabályokhoz a magyar anyanyelvű, magyar állampolgárú gyermekek anyakönyvezésénél utónévjegyzékként szolgáljon, vagyis tételesen megjelölje, mely utóneveket lehet az anyakönyvbe bejegyezni és milyen formában” [27, 5.o.].

Ladó János utónévkönyve alapján tüntettem fel névanyagom leggyakoribb keresztneveinek jelentését, valamint azokat a történelmi, illetve bibliai személyeket, akiknek keresztnevek népszerűségét köszönhetjük. Úgy gondolom, hogy ez mindenképp fontos információ, hisz az adott korban, vagy felekezetben jelentős szereppel rendelkező személyek neve befolyással lehet az időszak névadására. Ladó könyvét dolgozta át és bővítette jelentősen Bíró Ágnes.

Hajdú Mihály különböző tanulmányokban és cikkekben is foglalkozott névtannal kapcsolatos kérdésekkel. *Az újabbkori személynevek vizsgálatának módszereiről* című tanulmányából megtudhattam, hogy milyen szempontok figyelembe vételével érdemes névtani vizsgálatokat végezni. Leírja benne ugyanis, hogy az anyakönyvekből való gyűjtéskor a korszakhatárok megállapítása lehet merev, a kerek számok alapján kiválasztott. Előnyösebbnek tartja a névadásra ható tényezők időpontja szerint elkülöníteni a szakaszokat, körülbelül 20-30 év közötti időszakokra bontva. A XIX. századra a következő történelmi események hatottak: a reformkor magyar nyelvért vívott harca, a szabadságharc bukása, majd a kiegyezés és az azt követő polgári fejlődés erősödése. Hajdú tehát az 1830, 1850 és 1870 körüli éveket tartja ésszerűnek .

Munkámhoz azért tudtam hatékonyan felhasználni, mert a keresztnevekről összegyűjtött, több tudományágat felölelő információkat olvashattam, ugyanis névcikkek szerkezeti felépítése a következő: eredete, védőszentje, névnapja, gyakorisága, becézése, rokon neve, női–férfi párja, idegen megfelelői, családnévként, híres viselői, művészetben, földrajzi névként, népszokások, szólás, csúfoló, köznevesülve.

A névtár a férfinevekkel kezdődik a könyv alcímével ellentétben. Ennek az lehet a magyarázata, hogy számos női nevünk a férfinevek különböző nőnemű képzőkkel ellátott alakjai [21, 439. o.].

Kutatásomhoz a *Keresztnevek enciklopédiája* jelentős információkkal szolgált, hisz többek között a könyv alapján tüntettem fel munkámban a nevek eredetét, első írásos megjelenésüknek formáit és idejét, valamint a különböző századokban a gyakorisági listákon elfoglalt helyét.

Lizanec Péter *A magyar névtani kutatások Ukrajnában* [21, 273–277. o.] című cikkében leírja, hogy az ukrán nyelvben előforduló magyar tulajdonnevekkel a XIX. század nyolcvanas éveitől foglalkoznak: Csopey László, Szabó István, Asbóth Oszkár, Melich János, Lehoczky Tivadar, A. Hodinka, V. Hadzsega, A. Petrov, M. Sztipszky, J. Stanislav, Balog-Béri László, G. Geravszkij, F. Gábriel, V. Bélai, Knieszsa István, V. Pogorelov. Lizanec Péter kiemeli Csucska, Dzendzelinszkij, és Zékány Imre egyes tanulmányait. J. O. Dzendzelinszkij, K. J. Halász és P. P. Csucska külön cikkekben is foglalkoznak Kárpátalja ukrán nyelvjárásainak magyar névanyagával.

Lizanec Péter felhívja a figyelmet többek között P. Csucska tevékenységére, aki már huzamosabb ideje vizsgálja Kárpátalja személynévanyagát és annak kapcsolatát a szomszédos nyelvekkel. *A Kárpátalja ukrán nyelvjárásainak magyar neveiről* című tanulmányában [„Про угорські імена в українських говорах Закарпаття”] rámutat arra, hogy a kárpátaljai nyelvjárások személyneveinek 1500 variánsa közül 120 (azaz 8%) magyar eredetű, s ezek túlnyomó részt szóbeli kölcsönzés útján kerültek át [34: 33–36]. Elemzi továbbá a magyar nevek képzésmódját és alaktani meghonosodásuk módját. A legelterjedtebb nevek: *Бижка, Жужа, Полі, Йончі*.

A kárpátaljai névtani vizsgálatok egyik legjelentősebb műve köthető Csucska Pál nevéhez, a *Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник* [34, 413. o.] a névtannal kapcsolatos összefoglaló kérdések tisztázása után a Kárpátalján élő ukránok családneveinek szótárát tartalmazza feltüntetve a nevek első írásos megjelenésének helyét és idejét, jelentését, ill. egyéb információkat is. A mű végén Csucska a családnevek névvégmutató jegyzékét is közli. A névanyagomból tetszés szerint kiválasztott neveket megkerestem Csucska Pál szótárában is és érdekes következtetéseket vontam le.

Az Ungvári Hungarológiai Központ 1992-től tudományos folyóiratot jelentet meg *Acta Hungarica* címmel, mely lehetőséget nyújt arra, hogy tanárok és diákok magyar nyelven publikálhassák nyelvészeti, illetve irodalomtudományi

munkáikat. Sok névtani jellegű tanulmány jelent meg itt. Ebben a folyóiratban olvashattam Kovács András több névtannal foglalkozó munkájáról is, melyekben Beregsom, Bótrágy, Csonkapapi, Hetyen, Kaszony, Beregújfalu és Zápszony községek anyakönyvi adatait vizsgálta.

1.1. A gyűjtött anyag rendszerezéséről

Az Ungváron felgyűjtött, vegyes házasságokban születettek körében előforduló keresztneveket előbb táblázatba rendeztem, amelyben feltüntettem a név összes előforduló varriációját, az általam elkülönített periódusokban való előfordulásának számát, valamint az összesített előfordulási számadatot. Itt

elkülöníttem a férfi és a női nevek csoportját. A táblázaton belül a neveket abc-rendben közlöm. Ezzel a kompakt megoldással szemléltetem egy-egy név előfordulásának alakulását a vizsgált időszakokban.

Az adattár után következik a keresztnévek vizsgálata. Először a gyűjtött névanyag eredet szerinti csoportosítását végzem el, itt Ladó János Magyar utónévkönyvében talált osztályozásra támaszkodtam.

Ezt követően szólok a kettős- és a többes keresztnévek divatjának alakulásáról Ungváron. Itt is periodusok szerint végzem a vizsgálatot, valamint megpróbálom kikövetkeztetni az okait annak, hogy miért kedvelik Ungváron a többes keresztnévadást. Eredményeimet diagramokon illusztrálom.

A következő fejezetben a keresztnévek megterheltségét mutatom be. Elkülönítem a leggyakoribb nevek, a közepesen terhelt nevek, a kikopóban lévő nevek, az újonnan meghonosodó nevek, valamint az egyszer előforduló nevek csoportját. Még ugyanebben a fejezetben példákat hozok fel arra is, hogy a gyűjtésben előforduló hibás lejegyzésekből származó névvariánsokhoz hasonlóakkal találkoztam az általam vizsgált szakirodalomban is. A nevek átírásának problematikáját is itt tárgyalom.

Az előző fejezethez kapcsolódva bemutatom a tíz leggyakrabban előforduló férfi- és női keresztnévet.

2. ADATTÁR

2.1. Férfinevek táblázata

Sorszám	Keresztnévek	2000-2005	2005-2010	2010-2015	Összesen
1.	Alex	12	24	18	54
2.	Anatolij	11	5	9	25

3.	Artjom	7	4	1	12
4.	Alexander	21	31	26	78
5.	Adalbert	6	-	1	6
6.	András	26	57	62	145
7.	Antal	3	7	2	12
8.	Attila	28	18	12	58
9.	Alfréd	1	-	1	2
10.	Ádám	1	-	-	1
11.	Ármin	-	1	-	1
12.	Béla	6	4	1	11
13.	Borisz	2	-	4	6
14.	Bogdán	5	12	9	26
15.	Broniszláv	1	-	-	1
16.	Balázs	1	1	-	2
17.	Csaba	1	3	-	4
18.	Dénes	25	29	21	75
19.	Dávid	21	36	42	99
20.	Demeter	1	4	12	17
21.	Edvárd	1	-	-	1
22.	Ervin	2	5	1	8
23.	Eugén	24	36	29	89
24.	Emil	2	-	4	6
25.	Edik	4	6	2	12
26.	Elek	-	-	1	1
27.	Gergely	-	5	-	5
28.	György	5	3	9	17
29.	Henrik	1	1	-	2
30.	Iván	8	14	9	31
31.	Imre	3	-	2	5

32.	Igor	6	9	7	22
33.	István	62	25	48	135
34.	József	45	28	31	104
35.	Jároszláv	11	5	4	20
36.	János	52	23	12	87
37.	Julián	1	-	1	2
38.	Jónás	-	1	-	1
39.	Krisztián	-	3	1	4
40.	Konstantin	2	7	5	14
41.	Kázmér	-	-	1	1
42.	Konrád	-	1	-	1
43.	Ludvig	-	1	-	1
44.	Leonid	1	2	1	4
45.	László	78	54	26	158
46.	Miroszláv	2	5	-	7
47.	Mikháel	1	-	-	1
48.	Márián	3	8	13	25
49.	Mihály	4	11	18	33
50.	Maxim	8	12	15	35
51.	Márk	8	6	14	28
52.	Maximilián	-	1	-	1
53.	Marek	1	-	-	1
54.	Miklós	2	1	5	8
55.	Norbert	4	9	2	15
56.	Oleg	5	12	7	24
57.	Oszkár	1	-	1	2
58.	Péter	5	7	4	16
59.	Pávlo	4	11	8	23
60.	Ruszlán	2	5	2	9

61.	Román	6	4	7	17
62.	Rómeó	-	-	1	1
63.	Roland	1	-	5	6
64.	Richárd	1	-	1	2
65.	Ronáldó	1	-	-	1
66.	Sándor	68	55	47	170
67.	Sztepán	14	14	7	35
68.	Szergej	7	7	10	24
69.	Sztániszláv	4	2	4	10
70.	Tibor	1	-	4	5
71.	Tárász	6	7	4	19
72.	Viktor	11	8	6	25
73.	Vitálj	17	12	8	37
74.	Vládimir	4	17	6	28
75.	Vládizsláv	3	7	4	14
76.	Válerij	2	1	4	7
77.	Vádim	5	4	4	13
78.	Vjácseszsláv	2	9	12	23
79.	Valentin	-	1	-	1
80.	Válik	1	-	-	1
81.	Zoltán	1	3	-	4

2.2. Női nevek táblázata

Sorszám	Keresztnevek	2000-2005	2005-2010	2010-2015	Összesen
1.	Anett	3	9	7	19
2.	Anita	5	6	8	19
3.	Anzselika	-	-	3	3

4.	Amália	-	2	5	7
5.	Amanda	1	-	2	3
6.	Adelina	-	1	-	1
7.	Aurélia	1	-	-	1
8.	Alina	5	17	6	28
9.	Anasztászia	25	13	15	53
10.	Albina	1	3	-	4
11.	Antónia	-	-	1	1
12.	Angella	1	-	2	3
13.	Andrea	8	6	7	21
14.	Angelika	4	11	9	24
15.	Annamária	1	3	8	12
16.	Alíz	1	-	-	1
17.	Adrienn	-	2	4	6
18.	Alexandra	12	8	23	43
19.	Anna	28	49	21	98
20.	Bea	-	-	1	1
21.	Beáta	5	1	3	9
22.	Beatrix	1	1	1	3
23.	Beta	4	8	2	14
24.	Bianka	2	1	-	3
25.	Brigitta	1	-	-	1
26.	Csenge	2	-	-	2
27.	Daniella	1	3	2	6
28.	Dominika	1	-	-	1
29.	Dóra	3	-	5	8
30.	Dária	17	10	14	44
31.	Evelin	4	1	8	13
32.	Emma	2	2	-	4

33.	Eti	-	1	-	1
34.	Elza	-	1	-	1
35.	Emilia	1	4	2	7
36.	Eugénia	9	5	13	27
37.	Emese	1	1	-	2
38.	Enikő	1	-	-	1
39.	Elvira	-	1	1	2
40.	Éva	35	77	42	102
41.	Gabriella	6	4	5	15
42.	Gréta	8	3	5	16
43.	Gábi	-	-	1	1
44.	Irén	24	13	19	56
45.	Inga	1	1	-	2
46.	Júlia	14	21	19	54
47.	Julianna	8	17	11	36
48.	Jana	2	5	1	8
49.	Jánoszláva	1	-	1	2
50.	Johanna	1	-	-	1
51.	Jevgenyia	2	1	-	3
52.	Katalin	65	52	68	185
53.	Kamilla	5	4	8	17
54.	Krisztina	8	16	9	33
55.	Lyubov	-	1	-	1
56.	Ludmilla	5	1	8	14
57.	Laura	1	-	2	3
58.	Miroszláva	2	5	1	8
59.	Marianna	7	2	1	10
60.	Marina	15	24	19	58

61.	Mária	49	124	85	258
62.	Márta	-	-	3	3
63.	Melitta	1	4	1	6
64.	Melánia	2	-	3	5
65.	Margaréta	1	-	2	3
66.	Nelli	1	2	1	4
67.	Natália	10	12	7	29
68.	Nóra	2	5	-	7
69.	Nikoletta	9	7	4	20
70.	Nagyezsda	-	1	3	4
71.	Olga	11	9	14	34
72.	Patricia	2	-	1	3
73.	Pamela	1	-	-	1
74.	Rebekka	2	1	4	7
75.	Ruszlána	2	-	-	2
76.	Szibilla	-	1	-	1
77.	Szintia	3	5	1	9
78.	Sztella	5	1	-	6
79.	Szilvia	9	15	11	35
80.	Tánya	2	1	6	9
81.	Tímea	5	1	-	6
82.	Valéria	2	1	-	3
83.	Vaszilina	2	5	-	7
84.	Viktória	15	38	25	78
85.	Vivien	3	1	1	5
86.	Vitália	1	-	-	1
87.	Zoja	1	-	-	1
88.	Zita	2	-	-	2

89.	Zorjáná	-	1	-	1
90.	Zsanett	1	-	4	5

3. A KERESZTNEVEK VIZSGÁLATA

3.1. A gyűjtött névanyag eredet szerinti csoportosítása

A fent bemutatott, általam vizsgált szakirodalom tükrében az Ungváron gyűjtött nevek eredet szerinti osztályozását Ladó János Magyar utónévkönyve [30, 40 – 230. o.] alapján végeztem el:

Angol eredetű nevek: *Amanda, Nelly, Evelin, Edgár, Elizabet* .

Arab eredetű nevek: *Eleonóra, Nóra*.

Arameus eredetű nevek: *Tamás*.

Cseh eredetű nevek: *Anicka, Bronislaw*.

Főníciai eredetű nevek: *Demeter, Ihor*.

Francia eredetű nevek: *Adrienn, Anett, Bernadett, Julietta*.

Germán eredetű nevek : *Amália, Edit, Erika, Henrietta, Ildikó, Ingrid; Adalbert, Alfréd, Edvárd, Ervin, Imre, Roland*.

Görög eredetű nevek: *Ágnes, Alexandra, Anasztázia, Gréta, Irén, Margaréta, Melánia, Melitta, Szibilla, Szintia, Taisza, Xénia; Alexander, Anatolij, András, Armin, Dénes, Eugén, Gergely, György, Kirill, Kristóf, Leonid, Miklós, Sándor, Tarasz*.

Héber eredetű nevek: *Anna, Dzsesszika, Eti, Erzsébet, Éva, Hanna, Mária, Márta, Tamara, Zsuzsanna; Ábrahám, Áron, Dávid, Dániel, János, Jónás, József, Mikháel, Mihály*.

Ír eredetű nevek: *Brigitta*.

Latin nevek, ezek közé tartoznak a bibliai nevek.

A következő latin eredetű neveket gyűjtöttem fel: *Angelika, Angelina, Annamária, Antónia, Angella, Albina, Alina, Andrea, Angéla, Aurélia, Beáta, Beatrix, Diána, Daniella, Dominika, Dóra, Emilia, Jevgenyina, Evelin, Gabriella, Júlia, Julianna, Kamilla, Karolina, Krisztina, Laura, Marianna, Marina, Natália, Nóna, Patrícia, Regina, Renátá, Sztella, Szilvia, Tátjana, Valéria, Vaszilina, Viktória, Vivien, Zina*,

Zita; Alex, Antal, Ármin, Balázs, Emil, Ferenc, Julián, Krisztián, Márián, Maxim, Román, Szergej Tibor, Viktor.

Német eredetű nevek: *Gertrud, Beta, Emma, Elza, Katalin, Zita; Erik, István, Márk, Norbert, Richárd, Róbert, Roland.*

Olasz eredetű nevek: *Karina, Nikoletta, Rómeó, Ronáldó.*

Örmény eredetű nevek: *Avram, Máne.*

Spanyol eredetű nevek: *Anita, Lolita.*

Szláv eredetű nevek: *Alina, Bogdána, Dária, Galina, Jana, Jaroszláva, Lyubov, Ludmilla, Miroszláva, Nagyesda, Olga, Oxana, Ruszlána, Szvetlána, Tánya, Vera, Zlata, Zoja, Zsanna; Bogdán, Jaroszláv, László, Miroszláv, Ruszlán, Sztaniszláv, Vitálj , Vádím, Vladimir, Vladiszláv, Vjacseszláv.*

Török eredetű nevek: *Géza, Zoltán.*

Vitatott eredetű nevek: *Alíz (francia/angol), Elvira (gót/spanyol), Eszter (héber/perzsa), Evelin (francia/angol), Lida (francia/szláv), Lili (német/angol), Veronika (görög/latin), Atilla (hun/gót), Béla (magyar/héber/török), Borisz (orosz/bolgár), Iván (magyar/orosz), Ruszlán (török/tatár/szláv).*

3.2. A kettős vagy többes keresztnévadás divatja

A kettős, hármas – vagy esetleg több elemből álló – keresztnevek adományozása a magyar névadásban a 18. század végén kezdődött el, de csak a 19. század közepe táján vált a több keresztnév adományozása egyre gyakoribbá. „Az országos összesítés számadataiból az derül ki, hogy a XVIII. század végén élt a két, sőt három név adásának szokása, de igen kis mértékben. Még a XIX. század elején is alig tapasztalható gyarapodás” [16, 583. o.].

Ungváron az általam vizsgált periódusban a többes keresztnévadás folyamatosan jelen volt. Ennek háttérében egyaránt szerepet játszott a hagyománytisztelet, a vallásos öntudat és a nemzetiségi identitás.

A következőkben periódusokra bontva, nemenként mutatom be a többes keresztnevek rendszerét : 2000-2005, 2005-2010 , 2010-2015 között.

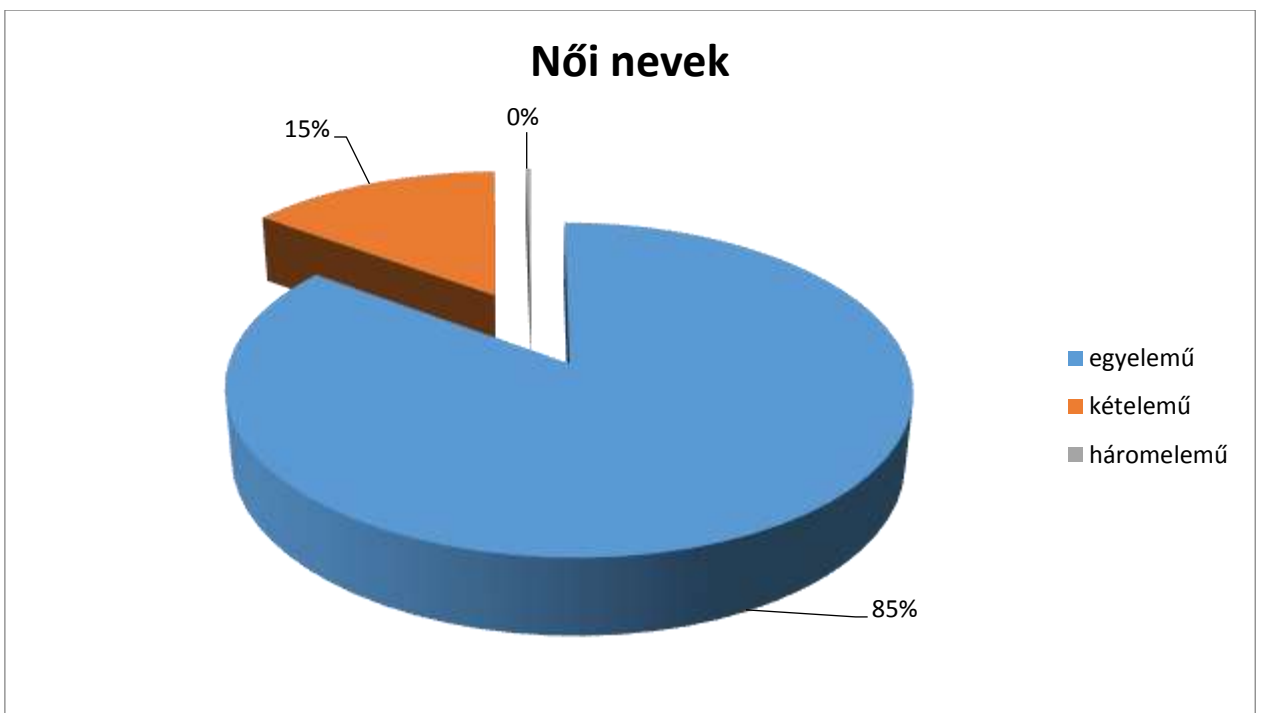
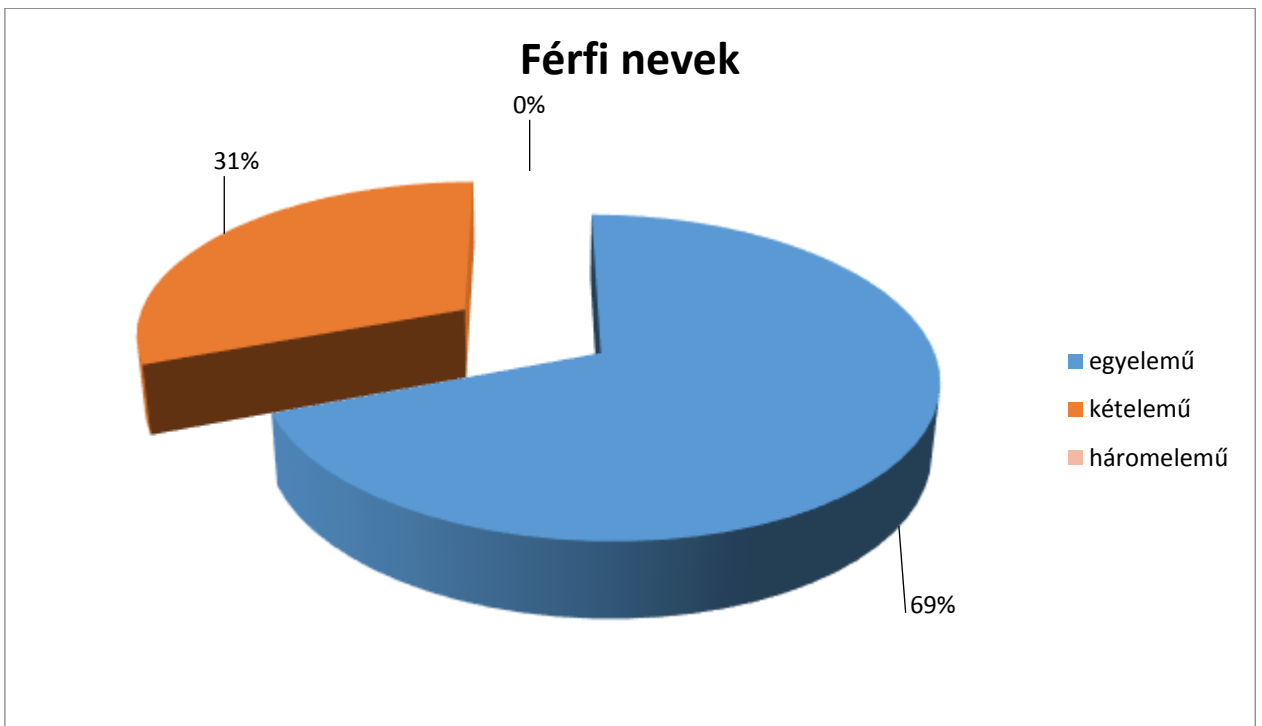
2000-2005

2000-2005 között 119 személy kapott többes keresztnevet, ebből 54 nő és 65 férfi.

– egyelemű keresztnevek száma: 455 (310 nő, 146 férfi)

– kételemű keresztnevek száma: 118 (53 nő, 65 férfi) : *Vivien-Mária, Vivien-Daniella, Noemi-Olekszandra, Veronika-Tatjana, Anna-Mária, Júlia-Andriána, Valéria- Melánia, Júlia-Anna, Okszana-Maja, Márta-Mária, Ella-Lilla, Mária-Inna, Dzsesszika-Nikol, Anna-Krisztina, Mária-Leszja, Jana-Anna, Mária-Erika, Marina-Antónia, Éva-Mária, Szofia-Evgenia, Lorenza-Izabella; Artem-Ján, Mária-Anna, Adalbert-Liberátó, Alex-Nikoláj, Henrix-Iván, Olexander-Vlaszija, Ármin-Danil, Vládlen-Kirill, Alex-Stefán, Vászilij-Iván, Vitálj-Mihájlo, Tárász-Pávlo, Dániil-Teodor.*

– háromelemű keresztnevek száma: 1 (1 nő) : *Karina-Anna-Mária.*

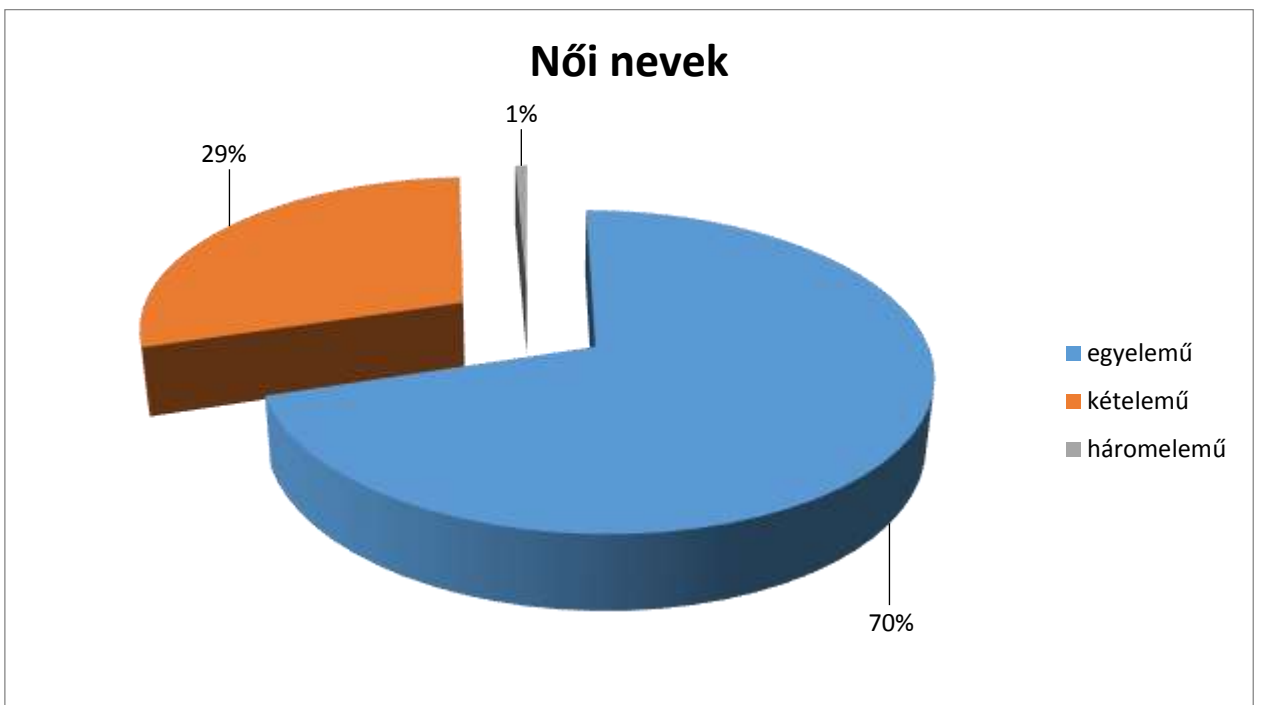
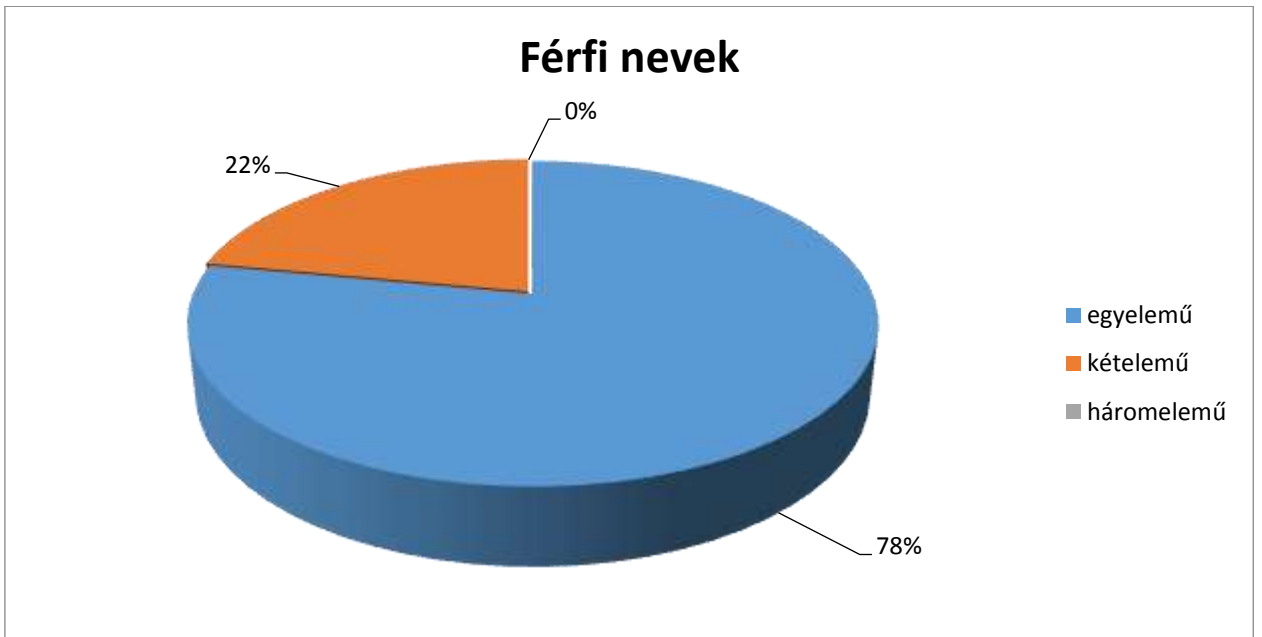
2005-2010

2005-2010 között 139 személy kapott többes keresztnévet, ebből 87 nő és 52 férfi.

– egyelemű keresztnévek száma: 389 (205 nő, 184 férfi)

– kételemű keresztnévek száma: 137 (85 nő, 52 férfi) : *Natália-Anna, Anna-Mária, Irén-Mária, Violetta-Katalin, Karolina-Anna, Julietta-Alexandra, Ludmila-Evelin, Diana-Anasztászia, Viktória-Anna, Veronika-Anna, Anna-Krisztina, Katerina-Erzsébet, Evelin-Mária; Sándor-István, István-Alexander, Volodimir-Antal, Alex-Igor, Válerij-István, Pávlo-Iván, Ruszlán-Dénes, István-Dániel, Dávid-Kárl, Márton-Alex, Vitálij-Igor, Norbert-István, Zoltán-Ferenc, Leo-Dániel.*

– háromelemű keresztnévek száma: 2 (2 nő) : *Okszana Valeria Erzsébet, Szilvia Anna Mária.*

2010-2015

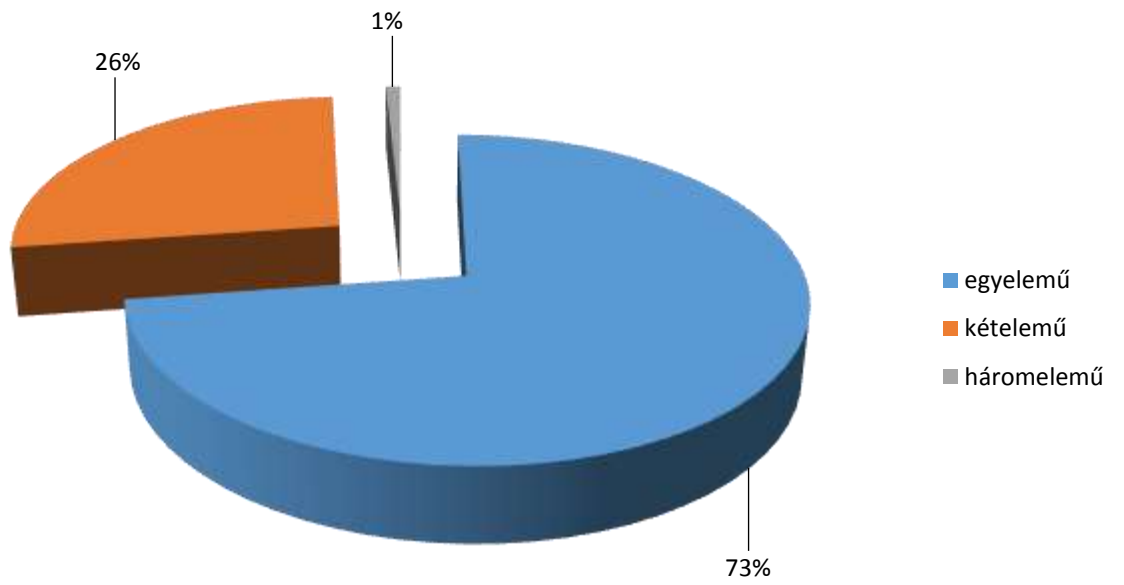
2010-2015 között 96 személy kapott többes keresztnévet, ebből 61 nő és 35 férfi.

– egyelemű keresztnévek száma: 212 (124 nő, 88 férfi)

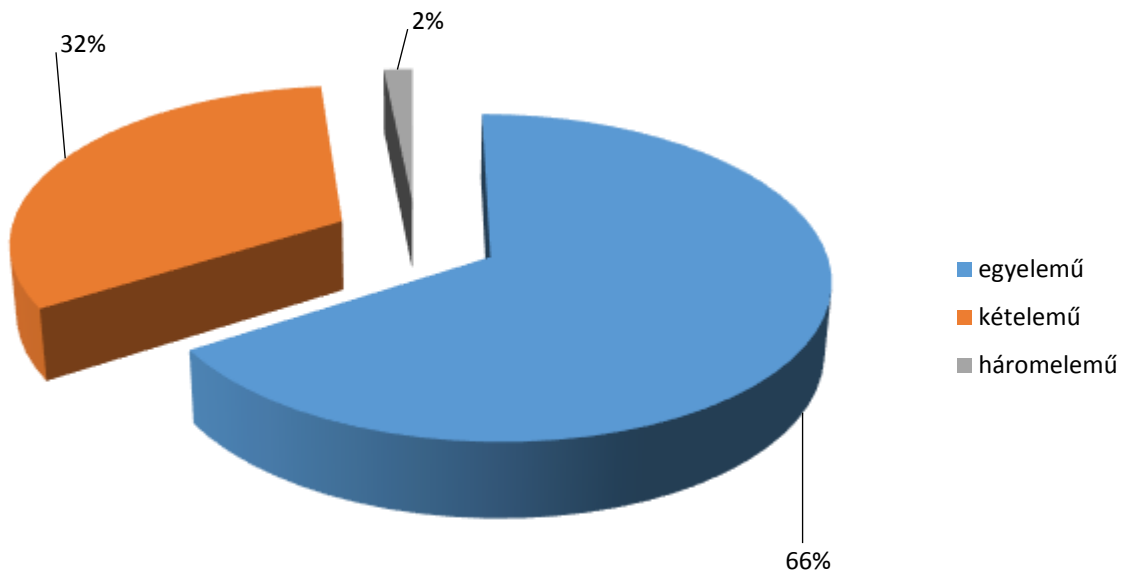
– kételemű keresztnévek száma: 92 (61 nő, 32 férfi): *Anna-Mária, Emilia-Anna, Kamilla-Erzsébet, Karolina-Katalin, Katalin-Mária, Vaszilina-Mária, Borbála Anna, Alexandra-Zsuzsanna, Júlia-Veronika, Rebekka-Anna, Ágnes-Margit, Katerina-Elizáveta, Mária-Nádja, Okszana-Amália, Laura-Anasztászia, Julianna-Debóra, Barbara-Mária, Erika-Katalin, Julianna-Márgáret, Viola-Patricia, Irén-Katalin; János-Ádám, Mihály-András, Kristóf-Georgij, Vládizsláv-Péter, Alfréd-Krisztián, Borisz-Gleb, Román-Igor.*

– háromelemű keresztnévek száma: 4 (3 nő, 1 férfi): *Eleonóra-Katerina-Anna, Anastászia-Erzsébet-Mária, Júlia-Karolina-Livía; Pávlo-Rodion-Iván.*

Férfi nevek

Női nevek

A többes keresztnévadás általam vizsgált korszakokban mindig jelen volt. Ennek egyik oka lehet, hogy a szülők meg kívánták tartani a tradíciót – a gyermeknek egyházi, illetve szentek neveit adják (*Lilia-Anna, Anna-Mária, Rebekka-Anna, Emilia-Anna, Sándor-István*). Viszont a névdivat is érvényesül, melynek kapcsán a gyerek szokatlanabb, idegen hangzású keresztnévet is kap (*Ronáldó, Maximilián, Ármin*).

Az 2000-2015 közötti névállományról megállapítható, hogy alapjában véve ragaszkodnak a hagyományosan és magyar területeken is általánosan közkedvelt nevekhez, amelyek általában latin, görög és szláv eredetűek (*Ágnes-Alexandra, Katalin-Mária, Evelin-Kamilla, Lilia-Anna, Elvira-Angéla*). A földrajzi fekvésnek köszönhetően Kárpátalja sok országgal határos, így nem lehet meglepő, hogy lengyel, szlovák, román hangzású is nevek bukannak elő az adattárban.

A vegyes családok névadási szokásaira jellemző a kettős névadás, amelyben “vegyes” kettős nevet adnak, az egyik név jellemzően szláv, a másik nemzetközi vagy esetleg magyar. Ilyen formában tükrözi a gyermek jövőbeli nemzeti identitásának lehetőségeit, vagyis, hogy majd később eldöntheti, milyen nyelvű nevét használja. Ilyenek például : *Stefánia Elvira, Debora Anna, Ivanna Katalin*.

3.3. A keresztnévek megterheltsége

A keresztnévek megterheltségét vizsgálom következő osztályozás szerint: *leggyakoribb nevek, közepesen megterhelt nevek, egyszer előforduló neveket is.*

Pozíció	2000-2005	Szám	2005-2010	szám	2010-2015	szám
1	<i>Sándor</i>	68	<i>Sándor</i>	55	<i>Sándor</i>	47
	<i>Katalin</i>	57	<i>Katalin</i>	32	<i>Katalin</i>	49
2	<i>István</i>	62	<i>István</i>	25	<i>István</i>	48
	<i>Mária</i>	54	<i>Mária</i>	32	<i>Mária</i>	28
3	<i>József</i>	45	<i>József</i>	28	<i>József</i>	31
	<i>Erzsébet</i>	46	<i>Erzsébet</i>	34	<i>Erzsébet</i>	18
4	<i>János</i>	52	<i>János</i>	23	<i>János</i>	12
	<i>Éva</i>	26	<i>Éva</i>	35	<i>Éva</i>	26
5	<i>Dávid</i>	21	<i>Dávid</i>	36	<i>Dávid</i>	42
	<i>Anna</i>	42	<i>Anna</i>	51	<i>Anna</i>	58

A leggyakoribb nevek kategóriába azokat a keresztnéveket sorolom, amelyek mind a tízenöt évben előfordultak és a gyakorisági táblázat adatai alapján a legdivatosabbak a korban: *István (254), József (221), János (265), Sándor (358), László (158), András (145), Mihály (103), Róbert (98), Dénes (75), Viktor (68), Tamás (65), Dávid (62), Attila (58), Igor (39); Mária (258), Katalin (185), Éva (102), Anna (98), Viktória (78), Irén (56), Erzsébet (52), Olga (34), Krisztina (33), Natália (29), Andrea (21).*

Közepesen terhelt nevek: *Adalbert, Artur, Bogdán, Edgárd, Edik, Elek, Iván, Jurij, Konstatin, Miroszláv, Oleg, Román, Ruszlán, Szergej, Tárász, Valerij, Vaszil, Vince, Vitálj; Anzsela, Anzselika, Emilia, Eugénia, Galina, Jaroszláva, Julianna, Miroszláva, Nagyesda, Nelli, Nelja, Sztella, Tamara, Tatjana, Vitália .*

Kikopóban lévő nevek: *Albert, Alfréd, Borisz, Henrik, Kázmér, Szabolcs, Szilárd; Amália, Elvira, Johanna, Kamilla, Laura, Lilia, Lyubov, Melánia, Nina, Róza, Vera.*

Újjonnan meghonosodó nevek: *Alex, Anatolij, Artjom, Demeter, Erik, Jurij, Kirill, Krisztián, Makszim, Ruszlán, Vjacseszláv; Alina, Anasztázia, Anett, Anita, Daniella, Dianna, Dzsulietta, Evelin, Jana, Karina, Nikoletta.*

Egyszer előforduló nevek: *Ádám, Armin, Arsen, Julián, Konrád, Ludvig, Makszimilián, Marek, Rómeó, Voldemár, Valentin; Adelina, Aurélia, Bella, Hanna, Kármén, Mercedesz, Pamela, Vivien, Zorjana ,Zoja.*

Az 2000-2015 közötti névállományról megállapítható, hogy alapjában véve ragaszkodnak a hagyományosan és magyar területeken is általánosan közkedvelt nevekhez, amelyek általában latin, görög és szláv eredetűek. A földrajzi fekvésnek köszönhetően Kárpátalja sok országgal határos, így nem lehet meglepő, hogy lengyel, szlovák, román hangzású is nevek bukannak elő az adattárban.

Idegen hatásra utalnak bizonyos végződéses a női nevek végén, pl. **-ia** (*Kornélia, Lilia*), **-ella** (*Anzsella, Gabriella*), **-etta** (*Dzsulietta, Nikoletta*), **-ina** (*Angelina, Georgina*) vagy a **-tina** (*Krisztina*), de az **x** szerint is észrevehető az idegen átvételről: *Alexa, Beatrix, Oxana*.

Ennek ellenére napjainkban már egyre nő azoknak a neveknek a száma, amelyek nem illeszkednek megszokott névrendszerünkbe (*Ronáldo-Maximilián*).

Ez főleg a média hatásának tudható be, ami köztudottan erősen hat a névdivatra (főleg az alsóbb rétegek körében).

Erőteljesen dominálnak az idegen eredetű nevek, melyek között több az európai nyelvek többségében ismert névváltozat; leginkább latin és görög eredetre vezethetők vissza (*Alexander*). Nem Sándor, hanem az Alexander forma kerül bejegyzésre. Ez egy ügyes megoldás a vegyes házasságuk körében.

Érdekes a csak egyszer előforduló nevek csoportja. Ezek egyike sem magyar nyelven beszélő szülő/szülők adták gyermekeinek (*Konrád, Kármén, Zoja stb.*)

A leggyakoribb női név a Mária, ami indokolja a vallásossághoz való ragaszkodást. A héber Mirjam névnek a görög és latin bibliafordítások szövegében módosult alakja. A fejlődés sora: Mirjam, Mariam, Maria. Jelentése ismeretlen, számos próbálkozás történt a megfejtésére. Magyarították 'úrnő', 'szépség', 'reménység', 'Isten kedveltje' jelentéssel. Névrendszerünkben már 1171-től megtaláljuk a Mária nevet, erre utalnak az írásos oklevelek, amelyekben Maria változatban szerepel. Érdekes módon a XIV. századi adatok szerint a Mária nem tartozott a gyakori nevek közé, csak a XVIII. és XIX. századra vált elterjedt névvé. Kezdetben főleg a katolikusok kedvelt neve volt. Ezt igazolja, hogy a XVIII. század végén a katolikusoknál a 2. leggyakoribb névként a lányok 15,33%-a, a reformátusoknál a 3.-ként a 20,27%-a viselte. A XIX. század végén a reformátusok körében a 4. leggyakoribb névként a nők 11,54%-a, a katolikusoknál pedig a leggyakoribb névként 17,73%-a viselte. A XX. század közepén a Mária név megtartotta az első helyét, a nők 10,41%-a viselte. Érdekes módon a Mária nevet a XVIII-XIX. században férfiaknak is adták. Hazánkban a Szűz Mária iránti tisztelet volt az egyik oka annak, hogy a katolikus fiúk a Mária nevet második, harmadik keresztnévként megkapták. A másik ok a katonaság alóli kibújás volt. Vannak olyan országok, ahol a fiúk még ma is kaphatják ezt a nevet (pl. Németországban, Olaszországban és a spanyol nyelvű országokban). Idegen megfelelői A Mária más országokban is gyakori és kedvelt név. A legtöbb nyelvben (pl. angol, német, finn, holland, lengyel, olasz, portugál, svéd, román) a Maria, a csehben, franciában a

Marie, az oroszban, a bolgárban, a szerbben, a horvátban a Marija, az angolban a Mary alak ismert. A Mária névnek külföldön sok kettős vagy összetett alakja használatos.

Az általam vizsgált 15 évben a *Mária* név és változatai listavezető névként szerepel. Nem csak egyelemű névként adták, hanem gyakran a többes név egyike volt: *Anna - Mária, Júlia - Mária, stb.*

A férfi nevek esetében az István név és változatai a leggyakoribb. Görög eredetű név. Alapja a sztéphanosz szó, amelynek jelentése 'koszorú', 'virágkoszorú'. A nevek egyik gyakori típusát képviseli: költői névnek vagy kívánságnévnek tekinthetjük. A görög nevek általában latin (Stephanus) vagy szláv (Stefán) közvetítéssel jutottak el hozzánk. De a német Stephan alaknak is része volt a régi magyar Estefán ~ Istefán név kialakulásában, amelyből a mai István létrejött. A Stephanus, Stefanus, Stepanus névalak írásbeli előfordulására már a XI. század első éveiből vannak adatok, majd a későbbiekben a Stephan, Stepan, Stefan forma is egyre gyakrabban felbukkan az oklevelekben. Az Iván névnek a korábbi századokban való elterjedtségét bizonyítja, hogy sok földrajzi név és családnév alapjául szolgált. A XIV–XVII. századi becézőiből családnévként fennmaradt az Iváncs, Iváns, Ivanis, Ivánka, Ivankó, Ivános, Iványos, Ivó, Ivocs. Családnévként nemcsak becézve, hanem alapalakban is szerepel Iván vagy Ivány, összetételben pedig Ivánfi, azaz 'Iván fia' formában.

Az apai nevek („otcsesztvo” és „po batykovi”) a szovjet unifikációs gyakorlat szerint, függetlenül az adott nemzet névviselési hagyományaitól, a személyneveket a hivatalos okmányokban kizárólag cirill betűs írásmódban, az orosz személynévhasználat szabályai szerint családnév, utónév és apai név alakban) tüntették fel a szovjet állampolgárok minden személyes dokumentumában. Ez azt jelenti, hogy Nagy Sándor, akinek apja Nagy Béla, hivatalos okmányaiban Nagy Sándor Bélovicsként szerepel (természetesen cirill betűkkel). Ez a három elemből álló névváltozat vált kötelezővé valamennyi Kárpátalján élő magyar számára, és ez a háromelemű névforma szerepel az időközben ukrán állampolgárrá vált kárpátaljai magyarok személyi okmányaiban ma is, csak éppen ukrán nyelven [9, 103–6. o.].

A Hádrovics-Gáldi féle orosz–magyar szótár szerint: *otcsesztvo* — (az apa keresztnévéből képzett) atyanév; apai vagy atyai név; patronymikon [18, 1130. o.]. Az orosz nyelv értelmező kéziszótára [29, 128. o.] definíciója a következő: „*Otcsesztvo* — az apa neve, amelyet a keresztnévhez illesztenek (az oroszok, ukránok, fehéroroszok)”.

Az *otcsesztvo* a keleti szláv nyelvekben a patronimia megnyilvánulása. Történeti kialakulását tekintve az apai név már a X. századi szláv forrásokban feltűnik. A XIII. században az előkelő társadalmi osztályhoz tartozó embereket gyakrabban említik apai nevükkel, mint anélkül. A XIV. században már általános az apai név használata, amit úgy képeznek, hogy az apa keresztnévéhez kapcsolják az *-ov* ’-fi, fiú’ jelentésű szuffixumot, melynek nőnemű változata az *-ova*. Szintén a XIV. századtól adatható, hogy a felsőbb társadalmi osztályokban az *-ov* a megtisztelő *-ovics*-ra módosult (nőnemű párja az *-ovna*). A XV. században az *-ovics* már kiváltság, kiérdemlése nagy kegy, maga az uralkodó adományozza.

A későbbiekben az apa keresztnévéhez kapcsolt *-ov* toldalékkal képzett névformákból családnevek alakultak (például *Ivanov* ’Iváné, Iván fia’; *Petrov* ’Péteré, Péter fia’ stb.). Az *-ovics* elveszítette szociális töltetét, általános használatúvá vált. Az *-ovics*-csal (nők esetében az *-ovná*-val) képzett apai név használata olyannyira elterjedt, hogy a hivatalos névforma is a három elemű név lett, azaz a hivatalos okmányokban a családnév és a keresztnév mellett az apai nevet is feltüntetik [23, 105. o.].

Felmerülhet a kérdés: milyen nevet kell anyakönyvezni abban az esetben, amikor az apa neve ismeretlen. Az 1950-es években ilyen esetekben a család- és utónév mellé az ’apai név nélküli’ bejegyzés került. Körülbelül az 1960-as évek közepétől vált lehetővé a megbélyegző bejegyzés elkerülése azzal, hogy az anya dönthetett arról, milyen apai nevet választ a gyermekének. A leányanyák többsége saját apai nevét, azaz gyermeke nagypjának nevét jegyeztette be gyermeke apai nevéként.

A szovjet birodalomhoz tartozó Ukrán SZSZK-ban az utóneveknek kizárólag az ukrán, illetve orosz megfelelőjét lehetett hivatalosan anyakönyveztetni. Ez azt jelenti, hogy a hagyományos magyar utóneveket a hozzájuk legközelebbi orosz/ukrán név alakjában anyakönyvezték a szovjet hatóságok: például Ilona és Erzsébet legtöbbször így lett Елена és Елизавета, János és László pedig Иван és Василий. Ukrajna függetlenné válását követően a vörös szovjet személyi igazolványt kék színű ukránra cserélték, és ezeket az oroszosított neveket rendszerint ukránosították: Илона és Єлизавета, illetve Іван és Василь került az okmányba. Az anyakönyvezéskor azonban egy-egy magyar név szláv átírásának számos változata lehetséges. Például a Gyula és az Erzsébet név kapcsán az alábbi átírási változatokat regisztrálták: Gyulá, Julij, Julián; illetve Erzsébet, Erzsebet, Ezsbeta, Elizaveta, Jelizaveta .

A magyarországi hatóságok javaslatára a honosítási kérelmet benyújtó kárpátaljai magyarok nevének pontosítása, egységesítése céljából egy olyan összefoglaló táblázatot kívántak használni a kérdés megoldására, amely tartalmazza számos szláv név magyar változatát. Az eredeti névforma azonosítására ez a táblázat azonban egyáltalában nem alkalmas. Egyrészt például azért, mert nagyon kevés utónevet tartalmaz, másrészt éppen a leggyakoribb magyar nevek nagy része hiányzik a listából. Például a Василь vagy a Федір név megfelelőjeként csupán a Bazil/Vazul és a Tódor szerepel a listában, miközben az ukrainai gyakorlatban leggyakrabban a László és a Ferenc utónevek szláv megfelelőjeként anyakönyvezték ezeket a szláv utóneveket. Ez a probléma azonban nem csupán az utóneveket érinti. Az átírás csak részben adja vissza a családnév eredeti írásképét és hangalakját:

- az ukrán (korábban orosz) cirill átírás alapján gyakran nehezen kikövetkeztethető az eredeti családnév: például a Szücs átírása Севч, a Győri cirill betűs változata a Деври-ként szerepel stb.

- egy-egy családnévnek akár több átírása is lehet, például a Sütő családnévet Шитев, Шитев, Шютев vagy Шютов alakban is megjeleníthetik.

- a hagyományos írásmódú magyar családneveket a cirill átírás nem tükrözi, tehát a transliterált nevek között eltűnik a különbség. Például a Kovács és a Kováts azonos módon Ковач.

- problémaként merül fel az is, hogy az ukrán állampolgárok útleivelében úgy tüntetik fel a magyar nemzetiségűek nevét, hogy azt a személyi igazolványban szereplő cirill betűs, gyakran torzított névváltozatból transliterálják a hatóságok. Ez például azt jelenti, hogy a Gönczy családnevet viselő személynek Генци alakban szerepel a neve a személyi igazolványában, és az útleivelébe ennek a változatnak az átírásaként Hentsi kerül [9, 105. o.].

3.4. A tíz leggyakrabban előforduló férfi keresztnév

István – „A régi magyar *Istefán* változatból ez a német *Stephan*, vagy a szláv *Stefán*, emez pedig a görög *Sztephanosz*ból latinosított *Stephanus* rövidülése. – Jelentése: virágkoszorú” [27, 171. o.].

József – „A héber *Jóséph* névből. Ennek az összetett névnek az első tagja: *Jahve*, a második tag jelentése bizonytalan, valószínűleg: gyarapítson. John Marco Allegro szerint a héber *Jóséph* a héber *Jaspis* (kő) származéka. Szerinte ez a főpapok palástján és mellén hordott drágakövekre vésett törzsi megjelölésre utal” [27, 175. o.].

János – „A héber *Johanán* görögös-latinos *Johannes* alakjából rövidült. Fejlődési sora: *Johannes*, *Joannes*, *Joanes*, *Joános*, *János*. A *Joános* forma más irányba is elágazott: *Joános*, *Jovános*, *Ivános*, *Iván*. Jelentése: Isten kegyelme, vagy: Isten kegyelmes” [27, 173. o.].

Sándor – „A görög *Alexandrosz* olasz *Sandro* vagy német *Sander* becézőjéből. Az *Alexandrosz* jelentése: az embereket vagy az emberek ellen oltalmazó. Mások szerint török eredetű és jelentése: akarat” [27, 210. o.].

László – „A szláv Vladislav névből fejlődött Ladiszló, Ladszló, Lacló, László alakokon keresztül. A szláv név elemeinek jelentése: hatalom + dicsőség. Rokon név: Ulászló” [27, 184. o.].

Albert - “Germán eredetű név, az Adalbert rövidüléséből származik. Az Adalbert két tag összetét” [27, 44. o.].

Alex – „Görög eredetű Alexis, Alexiosz (latinul Alexius, Alexander) név rövidülése. Az Alexander a görög Alexandrosz név latin formája, melynek jelentése: ’férfiakat védő vagy férfiktól megvédő’. Az összetett név elemei a görög alexó ’óv, véd’ és az androsz szó, utóbbi az anér ’férfi, ember’ szó birtokos esete” [27, 45. o.].

András – „Görög eredetű Andreiasz név latin Andreas alakjából származik. Az Andreas névben a görög andreiosz szó fedezhető fel, amelynek közszoí jelentése ’férfi, férfias’”[27, 47. o.].

Dávid – „Héber eredetű bibliai név, jelentése bizonytalan. Egyes feltevések szerint ’kedvelt, szeretett barát’ vagy más felfogás szerint ’egyesítő’” [27, 49. o.].

Dénes – „Görög Dionüsziosz névből származik, jelentése ’Dionüszosznak ajánlott’. Dionüszosz a bor, a mámor és a szőlőtermesztés istene, Zeusz és egy földi királylány, Szemelé fia. A fiatal félisten felfedezte a bor mámorító hatását, és annak kultuszát terjeszteni kezdte. A dionüszoszi rítus szerves része volt a dal, a tánc, amelynek hatására révült állapotba jutottak a résztvevők. A Dionüszosz-ünnepeket főként tavasszal tartották. Dionüszosz az életigenlés, a nevetés, a tánc szimbóluma. A név a magyar nyelvben a latin Dyonisius alak rövidülésével Dionis lett, majd ebből jött létre a Dienes ~ Diénes változat, amelyből alakultak a Gyenes és Dénes nevek. Míg a Gyenes családnévként, a Dénes inkább keresztnévként terjedt el”[27, 97. o.].

3.5. A tíz leggyakrabban előforduló női keresztnév

Anna – „A héber *Hannah* névből. Jelentése: kegyelem, Isten kegyelme, kellem, báj, kecsesség” [27, 24. o.].

Andrea – “Az Andreas, magyarul András férfinév latinositott változata, amely nőnemű végződést kapott” [27, 310. o.].

Mária – „A héber *Mirjam* névnek a görög és a latin bibliafordításokban módosult alakja. Fejlődési sora: *Mirjam*, *Miriam*, *Maria*. Jelentése számos megfejtési kísérlet ellenére ismeretlen” [27, 82. o.].

Katalin – „A német Katharina magyar rövidülése és módosulata. A német név a görög Aeikatherine rövidülése, ez pedig egy egyiptomi név görög értelmesítése. A görögben ez a forma azt jelenti: mindig tiszta. A név eredeti jelentése: korona. Rokon neveke: Karina, Kata, Katinka, Kata, Kató, Kitti” [27, 71. o.].

Krisztina – “Görög eredetű név, amely a khriszma ’olaj, kenet’ jelentésű szóra vezethető vissza. Ehhez kapcsolódik Jézus görög neve, a Khrisztosz is, amelynek jelentése ’felkent’, azaz a szentelt olajjal megjelölt uralkodó. Követőit latinul Christianusoknak, magyarul Krisztushoz tartozónak nevezték. Ebből lett nyelvünkben a keresztén ~ keresztény ~ keresztyén közszó. A latin Christianus névből keletkezett a Keresztély és a Krisztián, valamint női névként a Krisztiána, amelynek rövidült alakváltozata a Krisztina. Az Árpád-korban már ismert név volt. Írásban a XII. század közepétől említik Christiana, Christina, Curustuna alakban” [27, 439. o.]

Viktória – “A latin nyelvben a victoria szó jelentése ’győzelem, diadal’. Megszemélyesítéssel kapta nevét a római mitológiában a győzelem istennője, Victoria. Az ókori gondolkodás szerint az ősi világosságisten temploma a háborúskodások idején nyitva állt a harcból hazatérő katonák előtt. A rövid békék idejére bezárták, mert a hiedelem szerint olyankor ebben tartották fogva a Békét és a Győzelmet, azaz Victoriát. A név alapjául szolgáló közszóról részletesen a Viktor címszónál olvashatunk” [27, 524. o.]

Erzsébet – „A héber *Eliséva* név nyugati nyelvekbeli *Elisabeth* alakjából. Fejlődési sora: *Elsábet, Elsébet, Erzsébet*. Jelentése: Isten az én esküvésem. Némelyek szerint a név második tagjának jelentése bizonytalan” [27, 46. o.].

Éva – „A *Margaréta* régebben megmagyarosodott alakja. Fejlődési sora: *Margerita, Margerit, Margrit, Margit*” [27, 81. o.].

Olga – “Az északi germán eredetű *Helga* név orosz alakváltozata. A *Helga* jelentése ’megszentelt; egészséges, boldog’. Az *Olga* név Magyarországon a XIX. században terjedt el”[27, 487. o.]

Irén - “Görög eredetű név. Az alapjául szolgáló *eiréné* szó jelentése ’béke’”[27, 406. o.]

4. A NÉVDIVAT, VALAMINT A NÉVVÁLASZTÁS EGYÉB JELLEMZŐI A VEGYES HÁZASSÁGBAN ÉLŐK KÖRÉBEN. A DOMINANCIA KÉRDÉSE

Kárpátalja Ukrajna nyugati részén, az Északkeleti-Kárpátokban fekszik. Az 1989-es népszámlálás szerint lakosságának száma 1 252 000. Az ukránok/ruszinok után a magyar nemzetiségűek száma a legnagyobb: 155 711 ember, az összlakosság 12,5%-a [27, 2. o.].

Az elmúlt ötven év keresztnév-választási szokásai tükrözik a nyelv és társadalom kölcsönös kapcsolatát, s főleg arra a kérdésre tanulságos keresni a választ, mi motiválja a szülőket, a családot a névadásban, a névválasztásban.

A kárpátaljai magyar lakosság körében is az a szokás volt a legfőbb tényező a névválasztásban, hogy az újszülött gyerek a szülő, nagyszülő vagy a család valamelyik tagja után kapta a nevét. A keresztnévek öröklése ma is divatban van, de persze a névválasztást némely esetben a névdivat határozza meg.

A nevekből kitűnik, hogy a fiúnevek között inkább a hagyományos nevek szerepelnek (*Isván, Sándor*), a lánynevekben is megnyilvánul a hagyományos névválasztás szándéka (*Katalin, Viktória*).

Erőteljesen dominálnak az idegen eredetű nevek, melyek között több az európai nyelvek többségében ismert névváltozat. Leginkább latin és görög eredetre vezethetők vissza (*Alexander, Angéla*). Ennek valószínűleg oka lehet az is, hogy a vegyes családok igyekeznek olyan nevet választani az újszülöttnak, amivel a család minden tagja elégedett, vagyis nem jellemző egyik nemzetiségre sem igazán.

Az általam vizsgált periodusban már észrevehetőek az angol, francia, olasz, arab, spanyol nevek is. Ennek ellenére napjainkban már egyre nő azoknak a neveknek a száma, amelyek nem illeszkednek megszokott névrendszerünkbe (*Ronáldo-Maximilián, Rihárdo*).

Az összesített adatok szerint Ungváron, a vegyes házasságban élő szülők gyermekeiknek többnyire szláv keresztnévet választanak, ritkábban magyar vagy más idegen hangzású nevet. Ennek háttérében bizonyára megtaláljuk azt az elgondolást, miszerint a gyermek sikeresebb lehet egy, a többségi társadalom által elfogadhatóbb névvel.

A régebbi időkben az egyházi fegyelem előírta, hogy keresztnévadáskor a gyermek ne kapjon pogány keresztnévet, vagy, ha az egyházi regula sértette volna a helyi szokást, és mégis ilyen nevet adtak, másik keresztnévként fel kellett venni valamelyik szent nevét (védőszent). Ezt sok helyen úgy érték el, hogy a keresztelést végző lelkész a gyermeknek születése vagy keresztelése napjának naptári nevét adta. A születés napjához közel eső naptári nevet, különösen nevezetesebb szentek nevét, egyébként is általános szokás volt adni, főleg a katolikus lakosság körében. A nálunk használt keresztnévek között előfordulnak bibliai (*Mária, Anna, Eszter, János, Gábor, József, Magdolna*), görög (*Ágnes, István, Lídia, Margit, Kristóf*), római (*Júlia, Valéria, Antal, Kornél*), germán (*Ida, Gizella, Ernő, Egon*), szláv (*László, Kázmér*), ótörök (*Ákos, Álmos, Géza*) eredetű nevek is. Néhány keresztnévet magyar eredetűnek tekintünk, mint a *Tas, Árpád, Gyula, Előd, Gyöngyi, Emese* neveket.

Gyűjtésem során az atya sok érdekességet mesélt a névválasztásról. Például a megkeresztelt gyerekek szülei többször fordulnak a paphoz azzal a kéréssel, hogy meg szeretnék változtatni a gyerek nevét, mert a gyerek nagyon beteges, sokat sír, vagy egyszerűen ez a név nem hoz szerencsét neki. Ilyenkor az atya egy védőszent nevét szokta hozzáírni a névhez.

Összegzésként az ungvári görög katolikus megkereszteltek körében való névdivatról megállapíthatjuk, hogy az utóbbi évek alatt látványosan gazdagodott a keresztnévanyag. A női nevek közé több új név, névváltozat került, mint a férfinevek közé.

A keresztnévekkel kapcsolatban általánosnak mondható az a szabály, hogy azokat nem fordítjuk, hanem megkeressük a nyelvi-kulturális viszonylatban megfeleltethető párokat. Ez a legkönnyebben az alapvetően keresztény névkinccsen alapuló, ám időközben meglehetősen fragmentálódott európai nyelvek esetében sem mindig könnyű feladat [37].

A kárpátaljai Василий (Vaszilij) csak Bazil, jobb esetben Vazul lehetett volna. László még véletlenül sem, a kárpátaljai magyar Василь-ok (Vaszil) és a Василий-ok (Vaszilij) döntő többsége Lászlóként identifikálja önmagát. Az pedig

az idősebb nemzedékek körében meglehetősen ritka, ha valakit például Ласло-ként (Laszlo) anyakönyveztek. A Федір (oroszul Федор) is csak Tódorként kerülhetne bele a magyar okmányokba. Ferencként egyáltalán nem. Lehetséges, hogy a szülők csupán a kárpátaljai orosz, majd később az ukrán adminisztráció gyakorlatához kényszerűen igazodva anyakönyveztették Федор-ként vagy Федір-ként.

Napjainkban a Kárpát-medencei névállományt érintő folyamatok magyar nézőpontból kétirányúak. Az egyik esetben az államnyelvűsített névalakok visszamagyarosításáról van szó, a másikban pedig a még magyar nyelvi alkatú nevek változnak meg. Az első jelenségcsoportot névhelyreállításnak nevezzük. A másodikat a mögöttes folyamatoktól függően névváltozásnak vagy névváltoztatásnak. Névváltozásról akkor beszélünk, ha az a névgazda akaratától függetlenül, mintegy külső ráhatásra történik[37].

Kárpátaljai viszonylatban a törvények lehetővé teszik, hogy mostanság az arra illetékes hatóságok a születéskor az állami anyakönyvekben való bejegyzéskor a névnek a szülők által megjelölt változatát iktassák be. A névadás dominanciájának kérdése kétségkívül függ a hatalom által elfoglalt állásponttól, a jogi lehetőségektől. Néhány olyan szempontot szeretnék kiemelni, amelyek az egyes korszakok név-életani folyamatait számottevően meghatározták. A Magyar Királyságtól elcsatolt északi, északkeleti régióban sokáig az anyakönyvekről és az anyakönyvezésről szóló 1895. október 1-jétől életbe léptetett magyar szabályozás maradt érvényben. Eszerint a keresztnéveket az állam nyelvén kellett bejegyezni. Csupán zárójelesen lehetett feltüntetni a nemzetiségi szülők gyermekeinek anyanyelvű névváltozatát [38, 41. o.].

1938 novembere és 1945 áprilisa között a Magyarországhoz visszacsatolt területeken ismét a magyar jogrend szerint folyt az anyakönyvezés. A második világháborús front átvonulása Kárpátalján szinte egy csapásra a szovjet adminisztráció berendezkedését vonta maga után. Ezután a szovjet névjogi szabályok léptek érvénybe, amelyek majd csak akkor változtak újra, amikor a Szovjetunió széthullását követően 1991. augusztus 24-én Ukrajna is önállósodott. A

két korszak között névjogi szempontból nem sok különbség mutatkozik. Általánosságban elmondható, hogy az ukrán törvények manapság nem korlátozzák a nemzetiségek névadását. A kárpátaljai magyar névrendszert lényegileg nyitottnak tekinthetjük, hiszen a hatóságok nem hoztak létre olyan nemzetiségi (utónév)jegyzéket, amely megkötné a szülők kezét az anyanyelvük úzusához igazodó névválasztásban, de az állami anyakönyvekben kizárólag cirill betűs lehet a bejegyzés. A szovjet érában azért ennél erősebb szabályoknak kellett eleget tenniük a hivatalos okmányoknak, ugyanis az Ukrán SZSZK területén az állami hivatalok által vezetett matrikulákban a keresztnemeknek kizárólag az ukrán vagy az orosz megfelelőjét lehetett hivatalosan feltüntetni. Ez a gyakorlatban azzal járt együtt, hogy a szovjet hatóságok az ukrán és orosz párral nem rendelkező magyar keresztnemeket a hozzájuk legközelebbi orosz vagy ukrán név párjával anyakönyvezték. Éppen ezért nem volt ritka, hogy a névtani értelemben utólag is nehezen vagy egyáltalán nem indokolható az adott megfeleltetés. Ennek köszönhetően a különféle hivatalos nyilvántartásokban akár egyazon személy is többféle névváltozattal lelhető fel. Nem volt ez másképp Ungvár viszonylatában sem, saját gyűjtőmunkám során is számos hasonló példával találkoztam. A magyar Ilonákat gyakran Елена-ként, az Erzsébeteket Елизавета-ként; a Jánosokat Иван-ként, a Lászlókat pedig Васил(ий)-ként írták be. Így egy-egy magyar név átírásakor néhány változattal találkozhatunk. A magyar Erzsébetet például nyolcféleképpen lehet föllelni (Елизавета, Ержебет, Елізавета, Эржебет, Ержібет, Ержейбет, Эржибет, Елизавет). Az Erzsébet névnél tapasztalt változékonyságot nem tekinthetjük egyedi jelenségnek. A Ferencnek és az Irénnek úgyszintén legalább öt változatával találkozhatunk (Франтішек, Федір, Федор, Ференц, Франц; Іріна, Ірен, Ирина, Ирина, Ирена). Ugyanígy a magyar Gyulának, Sándornak, Andrásnak, Katalinnak is legalább négy (Дюла, Юлій, Юліан, Юлий; Александер, Александр, Олександр, Шандор; Андрій, Андрей, Андраш, Ондраш; Катерина, Каталін, Катеріна, Катерина) [38, 127 –137. o.].

Kutatómunkám során arra a következtetésre jutottam, hogy a 2000-tól 2015-ig terjedő periódusban is megfigyelhető, milyen nyomot hagytak az előző politikai korszakok az ungváriak névrendszerében. Mai napig jellemző, hogy e soknemzetiségű városban jelen vannak orosz, ukrán, szlovák, magyar átírásban a keresztnevek, ez a variálódás egészül ki még az egyre divatosabb idegen hangzású, illetve idegen lejegyzésű nevekkal. Saját gyűjtésemben egy-egy keresztnév több névváltozatával is találkoztam. Ilyen például : *Andrij - András; Dénes – Denisz; Demeter – Dima – Dmitrij; Eugene –Jevgen - Jevgenij - Eugen ; István - Stepán; Mihail - Mikhail – Mihael, Mihajlo; Olexandr – Olexander – Alex – Alexandr – Alexander – Sanyi- Sándor - Szása; Anna – Hanna; Evelin – Evelina; Gabriella – Habriella; Julianna – Juliana – Júlia – Julietta- Juliet; Jana – Janna – Janina; Katalin – Kata – Jekátyerina – Katerina - Ketrin; Ludmilla - Lyudmilla – Lyugymilla; Krisztina – Xristiná; Nika – Nikoletta – Nikol - Nikolet; Okszána - Okszáná - Okszjána - Oxana ; Sylvia – Szilvia; Veronika – Vera;*

A magyar női keresztnevek orosz/ukrán átírása

S,sz	Keresztnév	Átírás
1.	Erzsébet	Елізавета, Єлізавета, Єлизавета, Алжбета, Ержебет

2.	Okszána	Оксана, Ксения, Аксана
3.	Irén	Ірина, Ірен, Ирина, Ирина, Ирена
4.	Katalin	Каталін, Катеріна, Катерина, Кетрінб Катерина
5.	Ilona	Олена, Илона, Елена

A magyar férfi keresztnévek orosz/ukrán átírása

S,sz	Keresztnév	Átírás
1.	Ferenc	Франтішек, Федір, Федор, Ференц, Франц
2.	Sándor	Олександр, Александр, Александер, Шандор
3.	András	Андрій, Андрей, Андраш, Ондраш
4.	Isván	Степан, Иштван, Иштван
5.	László	Ласло, Василь, Василий

A női nevek közül a legtöbb változata az Erzsébetnek van, összesen öt: *Елізавета, Єлізавета, Єлизавета, Алжбета, Ержебет*. Az Irén névnek szintén ötféle írásképe van : *Ірина, Ірен, Ирина, Ирина, Ирена*. A férfiak esetében a Ferenc, a Sándor, és az András átírásai a leggazdagabbak. A Ferenc nevet ötféleképpen jegyezték le: *Франтішек*-ként, *Федір*-ként, *Федор*-ként, *Ференц*-ként és *Франц*-

ként. A Sándor névvel négy formában találkoztam: *Олександр, Александр, Александер, Шандор*. Az Andrást bejegyezték *Андрій*-ként, *Андрей*-ként, *Андраш*-ként és *Ондраш*-ként.

E névváltozatok hően tükrözik a mindenkori rendszerváltásokat. Az Erzsébetet a csehek alatt *Алжбета*-nak, írták, oroszok alatt *Елизавета*-nak. A Ferenc nevet csehek alatt *Франтішек*-nek, oroszok alatt *Федор*-nak, ukránul pedig *Федір*-nek írják [38, 127. o.].

Elmondhatjuk, hogy a névvariánsok magas száma nem igazán zavarta az ungvári közösséget. Hiszen mindenki úgy szólíhatta a gyermekét, ahogy szeretne volna függetlenül attól, hogy az okmányaiban milyen nyelvű névátírásban szerepelt a keresztnév.

BEFEJEZÉS KÖVETKEZTETÉSEK LEVONÁSA

Az általam vizsgált 15 évben összesen 5520 megkereszteltet jegyeztek be az anyakönyvbe, közülük 2967 lány és 2553 fiú. A felgyűjtött keresztnévanyag 327-féle különböző nevet tartalmaz: 169-féle férfi keresztnévet és 158-féle női

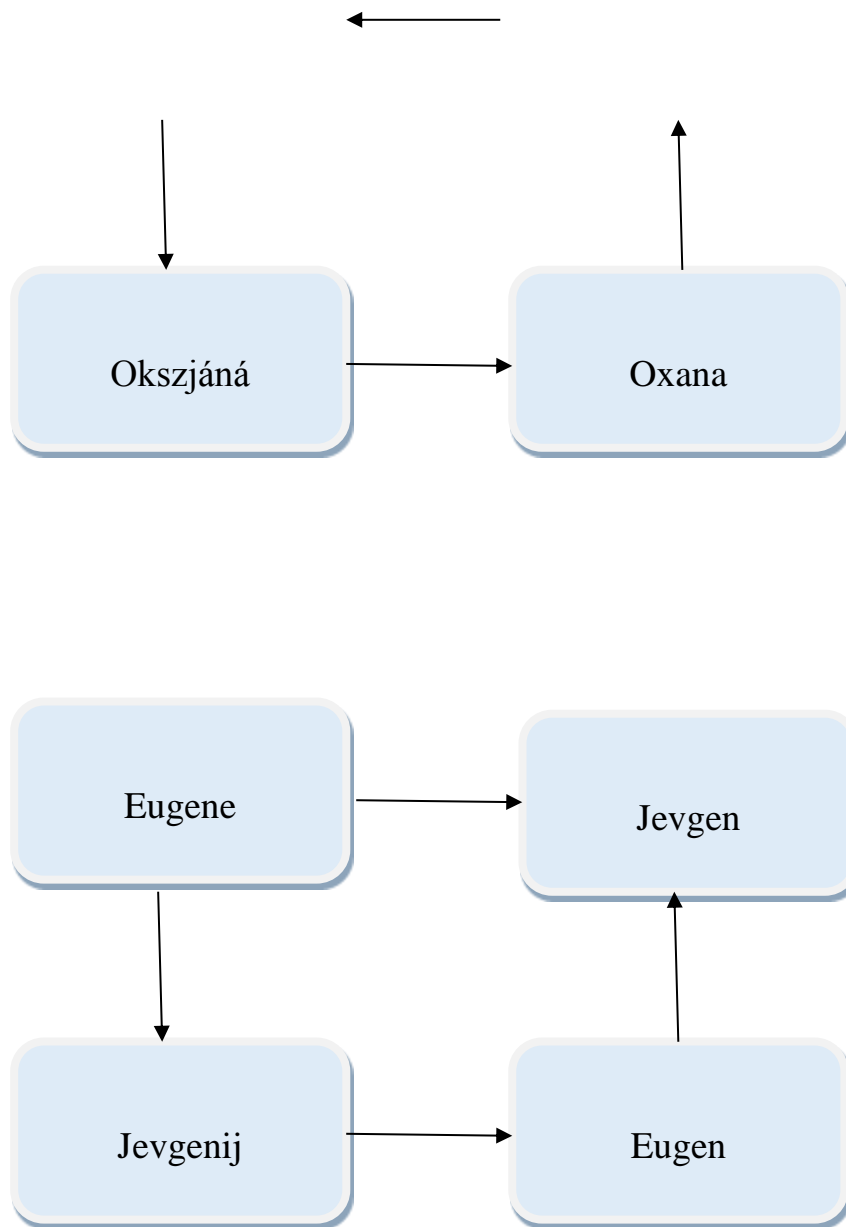
keresztnevet. Számomra fontos volt külön venni a vegyes házasságban születetteket. Ilyenem 1410 van. Ezek nem csak ukrán-magyar, orosz-magyar családokban születtek, hanem szlovák, kirgiz, svájci, német stb.

Az 2000-2015 közötti névállományról megállapítható, hogy alapjában véve ragaszkodnak a hagyományos, évtizedek alatt megszokott és közkedvelt nevekhez, amelyek általában latin, görög és szláv eredetűek. A földrajzi fekvésnek köszönhetően Kárpátalja sok országgal határos, így nem lehet meglepő, hogy lengyel, szlovák, román nevek bukannak elő az adattárban. De észrevehetőek az angol, francia, olasz, arab, spanyol nevek is. Ennek ellenére napjainkban már egyre nő azoknak a neveknek a száma, amelyek nem illeszkednek megszokott névrendszerünkbe (*Ronáldo-Maximilián*).

Erőteljesen dominálnak az idegen eredetű nevek, melyek között több az európai nyelvek többségében ismert névváltozat; leginkább latin és görög eredetre vezethetők vissza (*Alexander, Angéla*).

A csak egyszer előforduló nevek is jelentősek számunkra, ezek mind idegen eredetűek és csak kis számban jelennek meg magyar nevek is közöttük (*Konrád, Kármén, Zoja* stb.)

Végezetül kitérek a keresztnevek helyesírásának kérdésére is. A 358 név közül 6-ot jegyeztek fel latin helyesírást követve (*Eugene, Mihail, Vladislav, Cynthia, Ruslana, Sylvia*). Ezeknél megállapítottam, hogy az idegen eredetű keresztneveket a kiejtésnek megfelelően írták be az anyakönyvbe, amely sokszor eredményezett egy névnek kettő, három vagy akár négy alakváltozatot is (*Ludmilla - Lyudmilla - Lyugymilla, Okszána - Okszáná - Okszjána - Oxana, Krisztina - Xristiná, Olekszándr - Olexándr, Sylvia - Szilviá, Mihail - Mikhail - Mihael, Mihajlo, Julianna - Juliana, Eugene - Jevgen - Jevgenij - Eugen, Anna - Hanna*, stb).

A FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

1. Adamikné Jászó Anna. A magyar nyelv könyve. Szerk.: A. Jászó Anna. – Budapest: Trezor Kiadó, 2004. – 851 o.

2. B. Gergely Piroska. Az újabb kori magyar személynév-szintézisek megalapozása. Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványa. 209. szám, 10. o.
3. Bárczi Géza. A magyar nyelv múltja és jelene. Gondolat kiadó, Budapest. – 1980.– 529. o.
4. Benkő Loránd 2002. Az ómagyar nyelv tanúságtétele. Társadalom- és Művelődéstörténeti Tanulmányok 29. Budapest. : 25
5. Balázs János: A tulajdonnév a nyelvi jelek rendszerében. 1963-44 o.
6. Benkő Loránd. A név és az ember. // Nyr. 106 (1982). – 391-399 o.
7. Botlik József – Dupka György. Ez hát a hon... – Ungvár: Patent Kiadóvállalat, 1991. – 62. o.
8. Csernicskó István. Imja Otcsesztvo. // A magyar névtani kutatások legújabb eredményei I. – Miskolc–Budapest, 1997.
9. Csernicskó 1997, Beregszászi–Csernicskó 2003: 158–63, 2010: 103–6
10. Csíkvári Antal. Ungvár és Ung vármegye. Budapest: A vármegyei szociográfiák kiadóhivatala, 1940. – 45. o.
11. Fercsik Erzsébet – Raátz Judit. Keresztnevek enciklopédiája. – Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2009.–439. o.
12. Ficzekné Molnár Mária. Magyarlak mai kereszt- és becenevei. // Magyar személynévi adattárak 74. – Budapest, 1986.
13. Hodinka Antal. Az egyházmegye függetlenségi küzdelmeiről: 1909. 597–621)
14. Hajdú Mihály. Általános és magyar névtan. Személynevek. – Budapest: Osiris Kiadó, 2003. – 955 o.
15. Hajdú Mihály. Magyar becézőnevek. – Budapest: Akadémiai Kiadó, 1974. – 362. o.
16. Hajdú Mihály. Válogatott tanulmányok. // A személynevek és egyéb tulajdonnevek gyűjtése kutatása (1980–1986). Szerk.: Kiss Jenő. – Budapest: Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara, a Magyar

- Nyelvtörténeti Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszék és a Magyar Nyelvtudományi Társaság, 2003.
17. Hoffman István, Juhász Dezső. Nyelvi identitás és a nyelv dimenziói.– Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Debrecen-Budapest, 2007. 145-183. o.
 18. Hoffmann István, Kis Tamás, Nyirkos István, Tóth Valéria. Magyar nyelvjárások. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Évkönyve, XLVI. sz. Debrecen, 2008. –255. o.
 19. HADROVICS LÁSZLÓ—GÁLDI LÁSZLÓ. Orosz–magyar szótár I. Szerk. Bp. 1989, 1130
 20. Horváth Katalin 2002. Névdívat Kárpátalján. In: Hoffman István –Juhász Dezső – Péntek János. Szerk., Hungarológia és dimenzionális nyelvszemlélet. Előadások az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson. Debrecen–Jyväskylä. 73–9. o.
 21. J. Soltész Katalin. A tulajdonnév funkciója és jelentése. Budapest, 1979. – 27.o.
 22. Kálmán Béla. A nevek világa. – Budapest: Gondolat kiadó, 1967. – 246-258 o.
 23. V. KANTOROVICS, Ti i vi. Politizdat. Moszkva, 1966.
 24. Lizanec Péter. A kárpátaljai magyar nyelvjárások atlasza. I. kötet. Akadémiai Kiadó. – Budapest, 1992. 273–277 o.
 25. LIZANEC PÉTER. A magyar kisebbség helyzete Kárpátalján. Ungvár, 1998. 2
 26. Magyar Értelmező Kéziszótár.Szerk. Juhász József, Szőke István, O. Nagy Gábor, Kovalovszky Miklós. – Budapest: Akadémiai Kiadó, 1978. – 1550.o.
 27. Magyar Nagylexikon. Magyar Nagylexikon Kiadó. XIII. Kötet. Budapest – 2004. – 930. o.
 28. Mészáros Károly. Ungvár története, a legrégibb időktől maig, Ungvár városa rendezett tanácsu képvisellete megbízásából. Pesten. – Nyomatott Ungvárt Jáger Károly könyvnyomdájában, 1861. – 115. o.

29. Molnár József, Molnár D. István. Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében. – Beregszász, Poliprint Kiadó, 2005. – 115 o.
30. Pais Dezső. A magyar ősvallás nyelvi emlékei. Budapest, 1975. 328 o.
31. Ladó János. Magyar utónévkönyv. – Budapest: Akadémiai Kiadó, 1978. – 234. o.
32. .V. V. ROZANOVA. Kratkij tolkovij szlovar russzkogo jazika. Russzkij Jazik. Moszkva 1990, 128
33. Rácz Judit. A névválasztás szabályozása az Európai Unióban. // „Emberközpontúság a magyar nyelv oktatásában és kutatásában”. Szombathely, 2003. november 13–14. – Szombathely: 2004. – 134. o.
34. Takács Judit: A név mint kód. Létünk, 2008/1, 18–29.
35. Takács Judit. Keresztnevek jelentésváltozása. Egy tulajdonnévtípus közszóvá válásának modellje. Debrecen, 2007. 86. sz. – 33-(170 o.)35.o.
36. Ungvár és Ung vármegye. Szerk. Csíkvári Antal. – Budapest: A vármegyei szociográfiák kiadóhivatala, 1940. – 45.o.)
37. Vörös Ferenc 2010c. The Martyrologium Romanum as the source of onomastics. (A Martyrologium Romanum Mint a mint a névtudomány forrása). [Kézjegy sorozat. Series editor / Sorozatszerkesztő: Fűzfa Balázs.] Savaria University Press, Szombathely.
38. Vörös Ferenc 2003. Felvidéki magyar neveink sorsa a XX. században. Szőrös Kő (Nyelvész különszáma) 8/1: 24–40.
39. Zékány Imre. A személynevekből képzett magyar családnevek típusai Kárpátentúlon. Körkép. 1971. – 2: 18–9.
40. Балла Андрея 2008. Перепис угорських імен на російське/українську у селі Велика Добронь. Acta Beregsasiensis 2008/1: 127–131.
41. Сирохман Михайло. Церкви України. Закарпаття. – Львів, 2000. 20 с.

42. Сова П. П. Прошлое Ужгорода. – Факс. изд. по изд.: Ужгород: Шк. Помощь, 1937. – Ужгород: Карпати, Ужгородский производственно-издательский комбинат «Патент», 1992. – 344. с)
43. Чучка Павло. Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник. – Львів: Видавництво «Світ», 2005. 33–36 с.
44. (https://hu.wikipedia.org/wiki/Ukrajna_történelme)
45. (<https://hu.wikipedia.org/wiki/Ungvár#Т.С3.В6rt.С3.А9nete>)
46. <http://diusss.5mp.eu/web.php?a=diusss&o=h1GQOjfn8w>
47. <http://blog.namsor.com/2012/12/21/name-is-the-game-still>
48. http://catalog.elra.info/product_info.php?product_id=437

РЕЗЮМЕ

У першому розділі бакалаврської роботи після вступу подається аналіз наукової літератури, історія та опис джерела дослідження - метричних книг вказаного історичного періоду церкви Ужгородського греко-католицького кафедрального собору.

У наступному розділі подано таблицю частоти власних імен хрещених осіб за період з 2000 року по 2015 рік з категоризацією їх за десятиріччями.

У подальшому дослідження проводиться з різних аспектів, а саме: етимологія власних імен розглядається згідно класифікації Бели Калмана, власні імена, а також імена з двох або більше складових.

У зібраному лінгвістичному матеріалі автор окремо розглядає власні імена з однієї складової з точки зору частоти їх вживання (десять найбільш вживаних жіночих та десять найбільш вживаних чоловічих імен) та подаю їх семантичне значення за монографією Яноша Ладо.

У кінці роботи додається список використаної літератури, резюме українською мовою.

Метрика хрещених										
№	Дата крещення		Ім'я	Вік			Місце крещення	Підпис священника	Підпис свідка	Підпис мати
	Рік	Місяць		Дні	Рік	Місяць				
74	18.02	2005	Різань	200	-	2000	-	-	-	в. Іванчук
75	18.02	2005	Майя-Софія	-	2000	2000	-	-	-	в. Іванчук
76	17.03	2005	Кірило	-	2000	2000	-	-	-	в. Іванчук
77	17.03	2005	Анатолій	200	200	-	-	-	-	в. Іванчук
78	20.07	2005	Ірина	200	200	-	-	-	-	в. Іванчук
79	18.03	2005	Марія-Меланія	200	-	-	-	-	-	в. Іванчук
80	07.03	2005	Василь	200	-	-	-	-	-	в. Іванчук
81	09.03	2005	Олександр	200	200	-	-	-	-	в. Іванчук
82	10.03	2005	Олександр	200	200	-	-	-	-	в. Іванчук
83	10.03	2005	Ірина	200	200	-	-	-	-	в. Іванчук